

DJURSKYDDET

MEDLEMSTIDNING FÖR DJURSKYDDET SVERIGE • NUMMER 3/2015 • ÅRGÅNG 125

PÅ PLATS I ALMEDALEN

Vi bevakade de aktuella frågorna under veckan. **SID 20**

HJÄLPER HEMLÖSAS HUNDAR

Jenny Mauritzon ger gratis veterinärvård till de som inte har råd. **SID 24**

KÖTT ELLER KOMPIS?

Vissa blir våra bästa vänner och andra kotlett på tallriken. Varför värderar vi djur olika? **SID 10**

7

**TIPS PÅ HUR DU
KATTSÄKRAR DITT
HEM**

Jenny Yngvesson

Tycker det är viktigt att alla djur får möjlighet att leka. **SIDAN 28**

Djurkrysset

Tävla och vinn prylar från Vivara! **SIDAN 32**

Fråga experten

När ska jag klippa klorna på min border terrier? **SIDAN 34**

Stora problem? Stora lösningar!

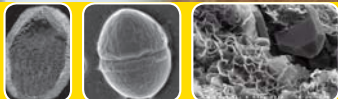
≥ 60 ml

Canikur® Pro
- när hunden är
lös i magen

Canikur® Pro innehåller hjälpämnen med
tredubbla funktioner som stärker och
bevarar hundens **tarmbalans**.

- presenteras i samarbete med Femund Lopet

Läs mer och beställ
broschymaterial på:

www.bivet.nu/se

 **Boehringer
Ingelheim**
Vetmedica

Vi hjälper djuren

■ **Djurskyddet Sverige** är med sina ca 12 000 medlemmar och 53 anslutna lokalföreningar en av Sveriges största djurskyddsorganisationer. Vi har arbetat i över 100 år för att hjälpa djuren.

■ **Vår vision** är ett samhälle där människor visar respekt och medkänsla för alla djur. Vi jobbar för att djur ska behandlas väl, oavsett om de lever vilt, hålls för människans sällskap eller föds upp för att bli mat. Alla djur ska ha rätt att utföra sina naturliga beteenden och skyddas från lidande. När djur avlivas eller slaktas ska det ske på ett smärtfritt sätt.

■ **Vi opinionsbildar** och påverkar politiker för att förbättra djurskyddslagstiftningen. Vi finns representerade i olika arbetsgrupper och kommittéer samt är remissinstans åt departement och myndigheter.

■ **Våra lokala föreningar** arbetar bland annat med att ta hand om djur som har blivit hemlösa och vanvårdade.

■ **Internationellt arbetar vi** genom Nordiska Djurskyddsrådet, Eurogroup for Animals och World Animal Protection.

■ **Vårt arbete finansieras** av medlemsavgifter, arv och gåvor. Organisationen har 90-konto, verksamheten kontrolleras därmed av Svensk Insamlingskontroll. Läs mer på www.djurskyddet.se.

KANSLI
Generalsekreterare Åsa Hagelstedt
Medlemsservice & administration
 Bella Öberg
Ekonomiassistent Irmeli Tarma
Informatör & insamlingsansvarig
 Sara Frick
Redaktör Tidningen Djurskyddet
 Elsa Frizell
REDE Helena Risinger
Praktikanter Emma Leivonen,
 Martine Everett

FÖRBUNDSSTYRELSEN
Förbundsordförande
 Linda Maria Vonstad
Ledamöter Annelie Daging,
 Carl Dickfelt, Göran Gustavsson,
 Karina Burlin, Owe Sandström,
 Sven Stenson, Terese Askerstedt,
 Veronica Ekström.

PLUSGIRO: 90 01 06-6
BANKGIRO: 900-1066

TIDNINGEN DJURSKYDDET

ANSVARIG UTGIVARE
 Elsa Frizell

REDAKTÖR
 Elsa Frizell

GRAFISK FORM
 Mathias Löfström

LAYOUT
 Sara Frick

OMSLAGSFOTO
 iStockphoto

ANNONSANSVARIG
 Carina Carlsson
carina@skolfamiljen.se

TRYCK
 Sörmlands Grafiska

MATERIAL
 Redaktionen ansvarar inte för
 insänt, icke-beställt material

MANUSSTOPP FÖR NÄSTA NUMMER
 5 oktober

KONTAKTUPPGIFTER
 Djurskyddet Sverige
 Virkesvägen 10
 120 30 Stockholm
 Tel: 08-673 35 11
info@djurskyddet.se
redaktionen@djurskyddet.se

WEBB
tidningen.djurskyddet.se

ISSN
 1651-4505

INNEHÅLL / 3.2015

TEMA **VARFÖR VÄRDERAR VI DJUR OLIKA?**

Foto: Elsa Frizell

10 **Varför värderar vi djur olika?** Vissa är våra bästa vänner och andra kotlett på tallriken.

Foto: Elsa Frizell

20 **På plats i Almedalen.** Tidningen Djurskyddet var där och bevakade djurskyddsfrågorna.

Foto: Elsa Frizell

24 **Hjärta för hemlösas hundar.** Fanny Mauritzon från Djurskyddet Helsingborg ger gratis vård.

Foto: Jayne Borton

28 **Essän.** Jenny Yngvesson tycker det är viktigt att alla djur får möjlighet att leka.

Följ Djurskyddet Sverige!

Elsa Frizell
Redaktör
elsa.frizell@djurskyddet.se

LEDARE

Nytta går före behov

Man kan väl inte bara stå och tugga och glo bara för att man är en ko. I Jujja och Tomas Wieslanders böcker återkommer Mamma Mu till påståendet när hon har hittat på oko-nventionella aktiviteter som att cykla, gunga och simma. Kanske ligger det mer i Mamma Mu än vad vi egentligen vill veta? Forskning har visat att kor gillar omväxling, att leka, att de har starka familjeband och till och med bästisar. Den traditionella bilden av en uppbunden ko i ladugården ter sig, i den kontrasten, svårsmält. Ändå står nästan hälften av alla kor fortfarande uppbundna även om allt fler går i lösdrift inomhus. Lagen sätter gränserna för när djurens behov anses tillräckligt tillgodosedda, inte kanske djurets verkliga behov. Gränser som grundar sig i hur olika vi ser på djur beroende på var de finns i samhället. Vi äter grisabacon och inte hundbacon (om du äter kött förstås) och vi äter nötkött men inte lika gärna hästkött. Men så är det inte överallt i världen, på många ställen i Asien äter man som bekant hundar, i Indien är korna heliga och i Peru är marsvin en delikatess.

Experter jag intervjuat säger alla samma sak. Att nej, djur vänjer sig inte vid torftiga miljöer, nej det spelar ingen roll att de aldrig har sett något annat. De har ändå behov av att böka, sandbada, sprätta, hoppa och så vidare. Med andra ord, en gris är inte mer van att leva i slaktsvinsstallar än vad en hund är. Så, varför blir vissa djur kött och andra kompisar? Varför dras gränsen just här mellan de djur som äts och de som älskas? Förklaringar kräver en djupdykning i mänskliga psyket, tradition och kultur. Med temat kött eller kompis ger sig Tidningen Djurskyddet ut på ett område laddat med känslor. ✕

TYCK TILL!

Använd sele till era hundar!

Foto: iStockphoto

Har ni tänkt på vilka skador som orsakas av halsband? Inte? Jag har inte hund själv, men jag vet vilka skador det kan medföra. På sin praktik i Andebu, Norge, har Are Thoresen, som är veterinär, akupunktör och osteopat, funnit att många hundar ofta har någon form av skada i nacken trots att hundägarna kommer till honom av helt andra skäl. År 2010 gick han igenom journalerna, som tillhörde 350 hundar, journalerna sträcker sig över en 18-månadersperiod. Då upptäckte han att 78 procent av dessa hundar, det vill säga 273 av 350 hundar, hade akuta eller kroniska nackskador!

På grund av att halsbandet trycker på nerver i hals- och nackregionen kan halsbandet skapa eller förvärra åkommor hos hunden, såsom, ögonproblem orsakade av grön starr, kollapsad luftstrupe, syringomyelia (ett hålrum eller cysta i ryggmärgen), känslig strupe (till exempel efter kennelhosta), återhämtning efter operation, problem i sköldkörteln och negativ effekt på lymfsystem, blodflöde och nervsystemet, beteendeproblem, huvudvärk, muskelstelhet, äta och dricka. Aggressivitet kan också uppstå på grund av den smärta som det medför.

En hunds nacke är lika skör som en människas. Så snälla tänk på detta och använd sele på era hundar när ni går promenad eller tränar. Använd halsbandet som pynt och att sätta era kontaktpuppgifter i, men inte att sätta kopplet i!

Fia

Vad upprör eller engagerar dig?

Skriv en insändare på max 1 200 tecken och skicka till redaktionen@djurskyddet.se. Du får vara anonym i tidningen om du vill, men uppgi namn och adress till redaktionen.

Vi lottar ut vår bok med kattdikter av Göran Greider till ett av de publicerade bidragen.

SKRIV & VINN!

Vart är travet på väg?

Nu måste allt trav i regn och oväder stoppas. Är det sport att utsätta hästar för livsfara när travkuskarna inte ser det minsta? Det har nu hänt två otäcka incidenter på kort tid. Två kuskar rammar varandra på grund av att de inte såg någonting. Några dagar senare, ånyo en fadäs med att kusken inte kunde behärska ekipaget utan hästen fick springa i cirka åtta till tio minuter med en sulky efter sig med tömmarna hängande och dinglande och med livsfara för hästen. Detta liknar början på djurplågeri, när varken djurskydd eller banveterinärer tycks reagera mot sådana vidriga förhållanden. Det är skandalöst att som djurvän få uppleva hur dessa stackars hästar utsätts för livsfara på grund av att ansvariga inte tar sitt ansvar. Därför måste respektive ansvariga inom detta gebit se till att upphöra med tävling under dåligt väder. Så, ärade ansvariga myndigheter, penningen ska inte gå före hästarnas säkerhet. Då har travet, gått över gränsen för vad som är tillåtet gällande djurskyddssäkerhet.

Upprörd häst- / djurvän

Foto: iStockphoto

MEST LÄST PÅ TIDNINGEN.DJURSKYDDET.SE

Senaste månaden

1. Fråga experten: Hur farligt är det om hunden äter choklad?
2. Liberala ungdomsförbundet vill ha bort förbud mot tidelag.
3. Ett fyrtionde är med hund.
4. Ovanligt många skadade och övergivna igelkottar.
5. Fråga experten: Hur ofta måste jag avvaska min hund?

Din ägare sätter samma
värde på dig hela livet.
Vi med.

30%
rabatt
första året!

Agria Veterinärvård ger din hund trygghet livet ut:
ersättningsbeloppen minskar inte när hunden blir äldre.
Försäkrar du din valp innan den blir fyra månader får du
det mest omfattande skyddet till 30% rabatt första året.

Ring 0775-88 88 88 eller gå in på agria.se

Agria Djurförsäkring är länsförsäkringsgruppens specialistbolag för djur- och grädförsäkring.

Agria
Djurförsäkring

Liberala Ungdomsförbundet vill avskaffa förbud mot tidelag

■ **Förbudet mot att ha sex med djur** ska rivas upp. Det röstade Liberala Ungdomsförbundet igenom på sin kongress i början av augusti. De argument som förbundet framhåller är att man inte vill ha flera olika former av lagstiftning som rör samma sak.

– Vi tycker att det är onödigt med två lagstiftningar. Bedömningen har efter årets kongress gjorts att djurskyddslagen på ett fullgott sätt skyddar djur som far illa och att en särskild lag om tidelag är överflödig, säger förbundssekreterare Thea Andersson.

Utförligare information kring vilka argument som lett fram till beslutet vill hon inte ge.

– Liberala Ungdomsförbundet har i omgångar varit för respektive mot förslaget. I år föll det åt det här hållet. Vi är ett förbund med högt i tak och diskussionerna är såväl avancerade som bitvis svåra, säger hon.

Det var i februari 2014 som riksdagen beslutade om den nya lagen som förbjuder sex med djur. ✕

Skolprojekt skänkte pengar till Djurskyddet Karlstad

■ **Djurskyddet Karlstad** fick hjälp från oväntat håll. Sara Nordlund och Cecilia Kondradsson på gymnasieskolan Stjerne-skolan i Torsby skänkte överskottet från sitt skolföretag till djurhemmet.

Under läsåret hade eleverna på handelsprogrammet i uppgift att starta ett företag. Sara Nordlund och Cecilia Kondradsson startade en verksamhet där de tillverkade läderarmband och halsband som de sålde. Efter projektets slut skänktes överskottet på 4 000 kronor till Djurskyddet Karlstad.

– Dessa pengar kommer verkligen till användning på vårt djurhem. Inte nog med att det är en otroligt fin gest av Cecilia och Sara att genomföra detta projekt och en ära för oss att ta emot deras gåva, de här tjejerna är även en inspiration till andra ungdomar att engagera sig för saker som betyder något, säger Ann Scott som fram till i våras var Djurskyddet Karlstads ordförande. ✕

Ovanligt många skadade och övergivna igelkottar

Foto: Sofie Jonasson

Ofta behöver igelkottarna äta upp sig. För att klara vinteridret behöver de väga runt 650 gram.

■ **Kottecentralen, som rehabiliterar** skadade igelkottar, har fullt. Aldrig förr har så många igelkottar kommit in som under denna sommar.

– Förra veckan var vi tvungna att sätta ett intagningsstopp, säger Monica Jonasson.

Vanligtvis hjälper Kottecentralen runt 150 igelkottar tillbaka till ett liv i naturen men centret har i dagsläget 70 igelkottar som just nu rehabiliteras och under året har de redan hjälpt 182 stycken. Ofta är det ungar som övergivits när mamman blivit påkörd men under sommaren har också flera fall av misshandel förekommit.

– Vi fick in två igelkottar som några barn hade slagit med pinnar, en annan igelkott, som hittades på en fotbollsplan, hade utslagna tänder och grus överallt, troligtvis hade den använts som fotboll, säger Monica.

Hon berättar också om sju små igelkottungar som en man stoppat ned i en plåthink med lock och ställt i solen och om en igelkott som hittats uppsprättad.

När igelkottarna blivit friska ska de så snabbt som möjligt tillbaka ut i naturen, oftast tar det mellan fyra och sju veckor. Då får den som lämnade in igelkotten hämta den och släppa ut den på samma plats.

– Men inte i de fall då det förekommit misshandel, då släpps de ut på en annan ort där det redan finns igelkottar, säger Monica.

Monica och hennes dotter Sofie Jonasson driver Kottecentralen sedan 2006. Under rehabiliteringen försöker de ha så lite kontakt som möjligt med igelkottarna.

– De är vilda djur och ska tillbaka till naturen, det är bara ungarna som måste matas varannan timme som vi har närmare kontakt med, säger Monica.

Kottecentralen finns hemma hos Monicas familj i Nygård i Lilla Edits kommun. Under alla år har de aldrig behövt ha ett intagningsstopp.

– Det är jättetufft att säga nej till behövande igelkottar men vi har inte mer plats, säger Monica. ✕

WWFs fiskguide uppdaterad

■ **Nytt i årets** upplaga av WWFs fiskguide är att ASC-certifierade tropiska jätteräkor för första gången får grönt ljus liksom MSC-märkta havskräftor från Kattegatt och Skagerrak. Den omdebatterade nordhavsråkan behåller tyvärr sitt röda ljus, förutom i Barents hav.

Årets fiskguide omfattar ett 50-tal fiskarter, där cirka hälften har grönt ljus. Nytt är också att Fiskguiden nu kan laddas ner som app i mobilen. WWFs konsumentguide Fiskguiden är ett verktyg för konsument, dagligvaruhandel och restauranger att göra mer miljövänliga och hållbara inköp av fisk och skaldjur. ✕

Djurskyddet Sveriges JO-anmälan avskrevs

■ **I mars anmälde** Djurskyddet Sverige Jordbruksverket till Justitieombudsmannen-JO. Det ärendet avskrevs men Justitieombudsmannen, JO har dock valt att gå vidare med uppgifter som fanns i Djurskyddets Sveriges anmälan. Det hela rör grisnäringens djurförsök som pågick under 2014. Branschorganisationen Svenska Pig studerade då vilken effekt fixerade suggor, tidigare avvänjning av smågrisar och fler grisar per kvadratmeter, skulle ha på minskad smågrisdödlighet och ökat produktivitet. I den djurförsöksetiska nämndens beslut står att försöket fick pågå ett år från dess att det påbörjas och att beslutet gäller i fem år.

Jordbruksverket har sedan hävdade att djurförsöket får hålla på i fem år. I sin vägledning till länsstyrelserna, som är den myndighet som har ansvar att kontrollera att gårdarna följer djurskyddslagstiftningen, har Jordbruksverket gett samma information. Djurskyddet Sverige JO-anmälde därför Jordbruksverket för bristerna i sin roll som kontrollmyndighet av djurskydd. JO går nu vidare med vissa uppgifter som Djurskyddet Sverige lämnade i sin anmälan och inleder ett så kallat initiativärende mot Malmö-Lunds djurförsöksetiska nämnd. JO har nu begärt ett skriftligt yttrande från den etiska nämnden där de uppmanas yttra sig över hur beslutet av djurförsöket var utformat. ✕

Korna ska mjölka mer

■ **Att korna ska** producera mer mjölk är ett av de 87 förslag på hur krisen för Sveriges mjölkbönder ska lösas.

Handlingsplanen har tagits fram av arbetsgrupper med representanter från mjölkföretagarnas organisationer: Mejerierna, banker, handeln, rådgivningsföretag och myndigheter. För att stärka lönsamheten för mjölkbönderna ska lantbrukarna få hjälp att sköta sina företag mer effektivt, få mer rådgivning för bättre djurhälsa och få förenklade regelverk.

Arbetsgrupperna ville också se en ursprungsmärkning av svenska mjölkkråvaror så att konsumenten lättare kan välja svenskt. Man ska också få kossorna att mjölka mer.

- Det handlar om avel och foder och beteslagstiftningen kommer in där eftersom korna generellt mjölkar lite mindre när de går på bete, säger Palle Borgström på Lantbrukarnas Riksförbund Mjolk.

Enligt Stefan Gård från branschorganisatio-

nen Sveriges Mjölkbönder kostar betet 17 öre per liter för bonden. Både Lantbrukarnas Riksförbund Mjolk och branschorganisationen Sveriges Mjölkbönder anser att beteskravet är för dyrt och vill ha bort det för kor i lösdrift.

- Vi vill inte ha ett beteskrav. Det ska vara frivilligt och så ska konsumenten istället kunna välja på vanlig mjölk och betesmjölk, säger Stefan Gård.

Lantbrukarnas riksförbund vill förenkla beteskravet och ha kvar ett generellt krav för uppbounda besättningar. Men det ska inte gälla kor i lösdriftstallar.

- Man ska inte behöva ha dem på bete överhuvudtaget eller så ska man kunna välja själv, säger Palle Borgström

Lantbruksminister Sven-Erik Bucht är inte intresserad av att slopa beteskravet.

- Nej, man ska minska den administrativa bördan men jag har inte för avsikt förändra på annat sätt. ✕

13500 mejl för grisarna

■ **Under förra året** genomförde grisnäringen ett djurförsök där suggorna fixerades under grisning. Det innebar att hon fick stå eller ligga i en bur där hon inte kunde vända sig. Trots att försöket inte kunde visa att färre smågrisar dog, har näringen gått vidare och ansökt till Jordbruksverket om att få ett så kallat kontrollprogram. Om det godkänns får företag som är anslutna till programmet göra avsteg från befintlig djurskyddslag.

Djurskyddet Sveriges kampanj för grisarna har fått 13 500 att mejla Jordbruksverket och protestera. Myndigheten utvärderar nu vilka slutsatser som går att dra utifrån grisbranschens studie. Näringsdepartementet utreder också ändringar i djurskyddsförordningen för kontrollprogram generellt. Först när det arbetet är klart kommer Jordbruksverket att fatta beslut om kontrollprogrammet kan bli godkänt. ✕

Sverige inte längre bäst på djurskydd

■ **Vi kan inte** längre skryta med att vara världsbäst på djurskydd. I en nyligt gjord rapport från den internationella djurskyddsorganisationen World Animal Protection behöver Sverige förbättra sig på en rad punkter. Femton länder världen över har kartlagts av World Animal Protection. Bland annat lagstiftning, föreskrifter och allmänna råd har jämförts och länderna graderats efter en betygsskala från A till G.

Ricardo Fajaro har lett projektet på World Animal Protection. Han presenterade rapporten på ett riksdagsseminarium som riksdagens djurskyddsforum arrangerade i maj. Storbritannien, Schweiz, Österrike, och Nya Zeeland får det högsta betyget A. Iran, Vitryssland, Burma, Vietnam får det lägsta. Sverige får tillsammans med fyra andra det näst bästa betyget B.

Ricardo Fajaro menar att Sverige behöver uppdatera djurskyddslagen. Bland annat bör vilda djur förbjudas på cirkus, det bör vara hårdare regler för att hålla delfiner i fångenskap, minkfarmer bör förbjudas och djurskydd bör vara en obligatorisk del i skolundervisningen. Särskilt varnade han för de olika kontrollprogram som näringen själv har som enligt honom oftast inte fungerar i de länder han undersökt.

Ricardo Fajaro har mötts av förvåning över att Sverige inte längre är bäst på djurskydd.

- Ni var säkert i topp 1988 då nuvarande djurskyddslag kom, men det har gått lång tid sedan dess, menar han. ✕

Foto: Elsa Frizell

I handlingsplan för mjölkkrisen som presenterades i maj föreslås att korna ska mjölka mer.

Vill få kycklingar att växa långsamt

■ **Dagens kycklingar har** svårt att klara ett liv som ekologisk. De växer för fort och kan bli sjuka. Nu ska Sveriges Lantbruksuniversitet undersöka vilken kycklingras som bäst passar för ekologisk uppfödning.

Idag är de flesta kycklingar som används i produktionen avlade på tillväxt och aptit vilket leder till problem om de hålls ekologiskt.

– De växer så snabbt att de kan bli sjuka och till och med dö. Det kan handla om problem med skelettet, att kycklingarna blir inaktiva när de närmar sig slakt vilket kan leda till hudskador till följd av att de ligger på ströbädden och den snabba tillväxten kan leda till plötslig hjärtdöd, säger Jenny Yngvesson, etolog från Sveriges Lantbruksuniversitet som är en av fyra kompetenser i projektet.

Både kycklingarna i den konventionella uppfödningen och den ekologiska får dessa problem. Men i den konventionella uppfödningen hinner problemen inte bli så stora eftersom kycklingarna slaktas redan efter 40 dagar från det att de kläcks. I den ekologiska uppfödningen slaktas de först efter 80 dagar.

Slaktkycklingarna är så kallade hybrider. Dessa är patenterade av stora internationella företag och Sverige har ingen påverkan på aveln. Nu vill Sveriges Lantbruksuniversitet se om man kan lösa hälsoproblemen för de ekologiska kycklingarna med andra hybrider.

– Vi vill kunna se om de här hybriderna och den här miljön skulle kunna fungera under svenska förhållanden, säger Jenny Yngvesson som arbetar tillsammans med genetiker Anna Wallenbeck, veterinär Stefan Gunnarsson och foderexpert Lotta Jönsson.

Projektet ska vara helt avslutat i juni 2017. ✕

Sju av tio säger nej till vilda djur på cirkus

■ **De flesta svenskar** vill inte att det ska vara tillåtet att hålla vilda djur på cirkus. Det visar en opinionsundersökning som Demoskop gjort på uppdrag av Djurens Rätt.

På frågan "Tycker du att det ska vara tillåtet att hålla vilda djur som exempelvis elefanter och sjölejon på cirkus?" svarade 68 procent, av svenskarna nej, 23 procent svarade ja och 9 procent var osäkra. ✕

Veterinärers anmälningsplikt fungerar dåligt

Foto: iStockphoto

Det behövs ett förtydligande av lagen anser veterinärstudenten Elin Lundström.

■ **Alla veterinärer måste** anmäla till länsstyrelsen ifall de misstänker att ett djur far illa. Men lagen fungerar inte som det var tänkt. Det kommer veterinärstudenten Elin Lundström fram till i sitt examensarbete.

Vid blotta misstanken att ett djur är utsatt för lidande ska veterinärer anmäla detta. Men det är det få som gör. I ett examensarbete på veterinärprogrammet har Elin Lundström undersökt vilken inställning veterinärer har till anmälningsplikten, hur man använder sig av den och vilka faktorer det var som påverkade. Under intervju med tio distriktsveterinärer framkom att alla tycker att anmälningsplikten är viktig och bra men något man bara ska använda med stor försiktighet.

– En veterinärs relation till sina kunder har många aspekter dels är det ens kund, dels är det en relation som bygger mycket på förtroende eftersom djurägaren är den som förmedlar kontakten mellan djurägaren och dess patient. En anmälan är väldigt laddad. Den som blir anmäld ser det som en skam och en bestraffning, säger Elin Lundström.

I studien framkom att veterinärerna drar sig för att använda anmälningsplikten. Dels tar man hänsyn till djurägaren, dels bedömde man att man hade större möjlighet att påverka djurets liv om man istället satsade på att utbilda djurägaren.

– Det var tydligt att veterinärerna ville göra det bästa för djuren. Det man gör istället för att anmäla är att man tar på sig ett jätte-

arbete för att kunna göra det bättre för djuren och samtidigt ha kvar kontakten med djurägaren.

Veterinärerna tyckte att det var problematiskt att man ska anmäla redan vid misstanke och att det blir en svår gränsdragning att göra.

– Ska jag anmäla den gamla tanten som kommer in med katten som har en massa tandsten, ska jag anmäla djurägaren som inte förstod att hästen brutit benet?

Elin anser att det behövs en diskussion kring det här, en större enighet inom kåren och ett förtydligande av lagen. Hon menar att det inte ska vara upp till en enskild veterinär att fatta de här besluten.

– När det inte är en vana att anmäla, när det är ett undantag, då tror jag att det går ut över djuren. Jag tror att djuren skulle tjäna på att veterinärer mer rutinmässigt anmälde misstanke om brott mot djurskyddslagen. Men veterinärer skulle inte tjäna på det, det skulle vara svårt för veterinärer att upprätthålla kontakt med sina kunder och det skulle bli svårt att bedriva ett långsiktigt hälsoarbete.

Men skulle inte det kunna drabba djuren?

– Jo, i vissa fall, en djurägare som inte har förtroende för veterinärer tar ju inte med sitt djur när det behöver vård. Och det är också något som veterinärerna som jag intervjuat tagit upp, det blir sämre för djuren om man anmäler för då kommer de djuren försvinna från kartan. ✕

Testamentera till förmån för djuren

Foto: iStockphoto

Testamenterade gåvor utgör en viktig del av de medel som Djurskyddet Sverige har förmånen att ta emot. Att ge en testamentsgåva till oss är ett fint och bestående sätt att skydda djuren.

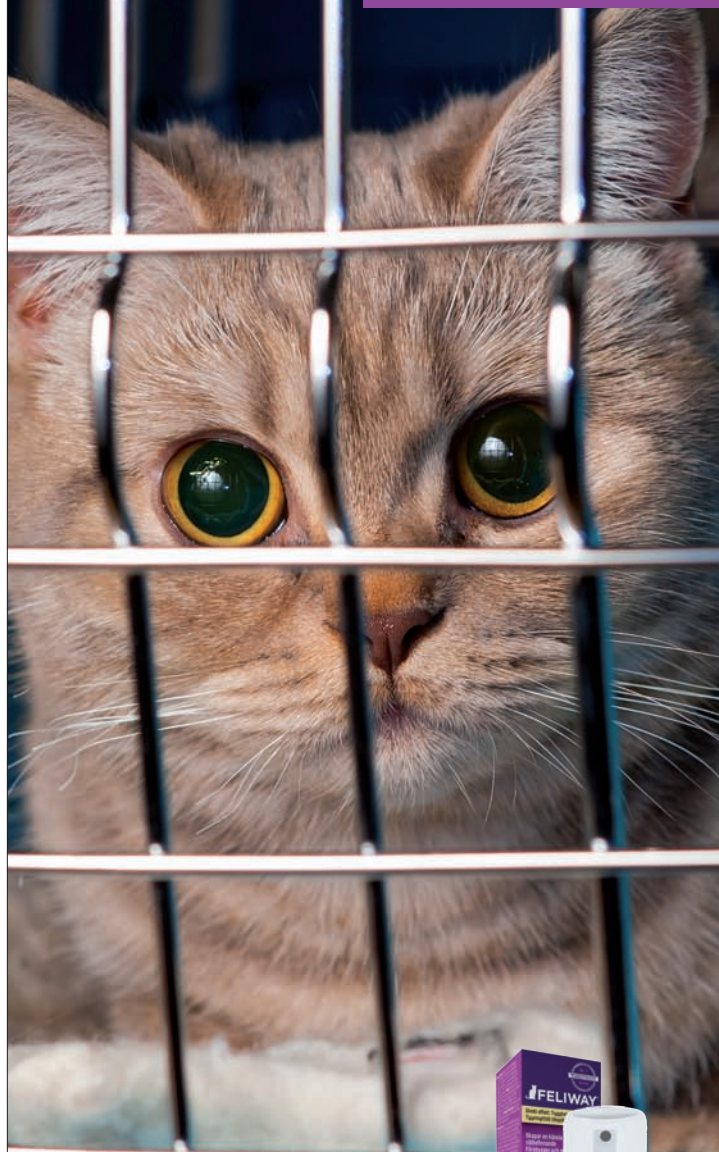
På www.djurskyddet.se kan du beställa vår testamentsbroschyr som ger dig praktiskt vägledning och information om Djurskyddet Sveriges testamentspolicy.

**Tack för att du tänker på djuren
i ditt testamente!**

 FELIWAY®

www.feliway.se

**För en trygg
katt!**

**Feliway® Spray ökar kattens trygghetskänsla,
samt minskar symptom på stressorsakad
åksjuka.**

Ceva Animal Health AB
Annedalsv. 9 227 64 Lund
Tel: 046 - 12 81 00

kontakt@ceva.com
www.feliway.se

TEMA VARFÖR VÄRDERAR VI DJUR OLIKA?

KÖTT ELLER KOMPIS?

Djurens behov är ganska lika, ändå blir vissa våra bästa vänner och andra kotlett på tallriken. Varför gör vi skillnad på djur och djur?

En kanin är en kanin - eller?

Kaniner har vi till sällskap, kött och medicinska försök. Råttan är både älskat sällskapsdjur, skadedjur och försöksdjur. **Vi ser olika på djur beroende på var de finns i samhället.** Både djur från samma art och djur från olika arter.

En kväll hörde Anna Öberg 18, ett skrik från sitt rum där hennes båda tamråttor Kenai och Koda har sin bur. Hon sprang dit och förstod direkt att något var fel på Koda.

– Jag såg att han inte kunde röra sitt ben, och så fort jag rörde vid det då skrek han jättehögt.

Han hade fastnat i gallret eller ramlat ned, Anna kunde inte veta och eftersom det var på kvällen kunde hon inte åka till veterinären med honom.

– Jag började gråta, jag fick panik när jag visste att jag inte kunde göra någonting. Jag hade honom skadad, intill mig, hela natten. Jag såg att han hade jätteont, han blundade hela tiden och drog sig framåt. Man såg på hela honom att han inte ville röra sig.

På morgonen var han jättesvullen och Anna ringde sjukvårdsupplysning för djur som sa att hon skulle åka in och röntga hos veterinär.

– Det visade sig att han hade fraktur någonstans men var gick inte att se på ultraljudet eller röntgen. Jag fick smärtstillande som jag skulle ge morgon och kväll.

Kostnaden för röntgen och medicin var 1400 kronor, pengar som Anna tog av sitt

studiebidrag. Idag är Koda helt bra igen. Någon tvekan till att hjälpa honom, kände hon aldrig, det var självklart.

Men gillar hon även vilda råttor?

– Det är stor skillnad på tamråtta och vild råtta. Vilda råttor tycker jag är obehagliga.

Anna är inte ensam. Vildråttan är ett växande problem för människor i samhällen, särskilt i storstäderna.

– Råttan biter sönder saker, förorenar med spillning och urin och riskerar att sprida smitta, det säger Jan Jungerstam på företaget Anticimex, som arbetar för att bekämpa det växande antalet råttor.

Kontrasten är stor till försöksråttan som lever i så sterila miljöer som möjligt. Sällskapsdjur, skadedjur eller försöksdjur, tre områden, tre sätt att se på råttan. Samma djur, men vi gör skillnad.

Det klassiska sällskapsdjuret kaninen blir alltmer poppis att äta. Det är klimatsmart mat enligt forskare på Sveriges Lantbruksuniversitet. Dessutom finns det inga djur som förökar sig så snabbt och billigt som

"Det är stor skillnad på tamråtta och vild råtta. Vilda råttor tycker jag är obehagliga."

Anna Öberg,
tamråttägare

kaniner säger producenterna.

Ett tusental kaniner per år används också i medicinsk forskning. Samma djur, men vi gör skillnad.

Grisen ger inte bara bacon och fläskkotletter. För många är det också ett älskat sällskapsdjur. Där gäller också olika regler.

Kultingar till minigris bör tidigast avvännas vid tio veckors ålder. Kultingar som går till slakt får avvännas efter fyra veckor. Och i de djuromsorgsprogram som grisbranschen vill få godkänt vill man avvänna grisarna redan vid tre veckor. De skiljer alltså sju veckor i när man anser att man tidigast ska avvänna kultingen från att dia.

Hur är det med vår bästa vän hunden? I vissa asiatiska länder äter man som bekant hund. Men att hålla hund för köttproduktion känns främmande för de allra flesta i Sverige. Varför blev det gris och inte hund? Varför hamnade vissa djur innanför tröskeln och andra utanför? Vad säger etologen om skillnaderna, vad säger etikern och hur resonerar lokalföreningen Djurskyddet Bollnäs Ovanåker kring varför man räddar katter och äter kossor? ✕ ➡➡

Är en katt värd mer än en ko?

Kan man rädda katter och äta kossor? Tidningen Djurskyddet åkte till **Djurskyddet Bollnäs-Ovanåker och pratade om katter, köttätande** och om att förändringar tar tid.

Djurskyddet Bollnäs-Ovanåker står det på vägs skylten där vi svänger in. Monica Lagerholm, vice ordförande i föreningen, har hämtat mig på stationen, nu rullar vi upp mot ett stort rött gammalt hus.

– Det är en gammal gård som kommunen äger. Vi får vara här mot att vi står för alla omkostnader berättar Monika.

På gårdsplanen ligger också ett mindre hus som visar sig vara föreningens loppis och café.

Amanda Sigvardsson, som jobbar som volontär och Helena Jonsson, föreningens ordförande, möter oss i köket och visar runt i de tre rummen som har stora, höga burar med nätväggar. De flesta burdörrar är öppna och från hyllor och gömslen kikar katterna på mig, men kanske framförallt, på den stora kameran som låter konstigt. Ut kan de gå till den stora verandan som är ombyggd till rastgård med nätväggar.

Till djurhemmet är alla katter välkomna, även de förvildade och skygga. Inga friska katter avlivas, de får stanna tills de får ett nytt hem. Ibland tar det några månader, ibland flera år. Katten Elsa är född ute och kom till djurhemmet när hon var åtta månader tillsammans med sin mamma och syster. Det var för två år sedan. Missan har varit på djurhemmet i tre år.

– Varför skulle jag avliva en frisk katt som mår bra, som vi kastrerat, märkt och vaccinerat, bara för att den varit på djurhemmet lång tid?, undrar Helena.

Finns det katter som inte får hjälp därför att ni får fullt på djurhemmet?

– Då försöker vi fixa det, men kö har vi alltid, säger Helena.

– På något sätt lyckas Helena lösa allt, hon trollar med knäna, säger Monica.

– Man kan ju inte ge upp. Vi har jourhem och vi kan be dem som hittar den hemlösa katten att mata den och kanske ge den tak över huvudet ett tag tills vi hittat en lösning, säger Helena.

En bortre gräns för vad sjukvården för de hemlösa katterna får kosta, det har föreningen inte.

– Kostnaderna ser vi inte till, utan vi ser till veterinärens ord.

Om han säger att katten är sjuk och inte kommer att ha en chans trots behandling och om han anser att det mest humana för katten är att få somna in. Då litar vi på honom, för vi har samarbetat i många år. Om han säger att den här katten kommer att bli bra, då ser vi inte till kostnaderna, säger Monica.

Pengarna kommer från kommunens bidrag, loppisarna och gåvor från allmänheten.

Vi går tillbaka till köket, Monica har köpt med stekt strömming med potatismos. Katten Gustav gör oss strax sällskap vid

bordet. Han tassar mellan glaset utan att putta omkull dem trots en rejäl rondör på magen.

Skulle ni göra samma sak för andra djur?

– Alla djur har rätt att få leva. Ska man göra slut på dem så ska det vara på ett värdigt sätt. Jag har svårt när det jagas noshörning, likaså elefanter och de metoderna som används. Användning av fällor för att döda, man vet inte hur länge de har kämpat innan någon kommer och avlivar dem, säger Monica. Monika äter kött, men det blir också mycket vegetariskt.

"Alla djur ska ha samma rättigheter, det tänker man ju på, varför är det inte så, man borde kämpa mer för det, men det är inte lätt att få folk med sig för det första."

Helena Jonsson, ordförande, Djurskyddet Bollnäs-Ovanåker

Hur går tankarna när du köper kött i affären?

– Jag ser de här grisarna som knappt kan stå, utan får ligga där med sina små kultingar och kommer de upp så trampar de ihjäl sina egna ungar och sådana saker, man stympar djur av olika anledningar, klipper knorrar av dem, höns som står i för trånga burar. När jag är i affären då får jag den här bilden framför mig och jag tänker, är det värt det?

Ibland händer det att hon inte köper köttet.

Föreningen har ingen bortre gräns för vad sjukvården för de hemlösa katterna får kosta säger Helena Jonsson.

– Och ibland åker det bara ner i vagnen och sådär, säger Monica.

– Jag äter kött bara någon gång i veckan eller månaden. Jag tycker om djur alldeles för mycket, så jag klarar inte av att se den där köttbiten ligga framför mig. Förut åt jag kött men det blir och mer att man avstår från det, säger Amanda.

– Att äta kött kväljer mig, för att jag vet att det är djur. Men fisk äter jag. Jag började med att försöka köpa det bästa köttet men nu vill jag inte ens göra iordning det, säger Helena.

Hur tänker ni kring att vi gör skillnad på djur i vårt samhälle?

– Alla djur ska ha samma rättigheter, det tänker man ju på, varför är det inte så, man borde kämpa mer för det, men det är inte lätt att få folk med sig för det första, säger Helena.

Monica tycker att det är lättare att bry sig om vanliga sällskapsdjur.

– Även om alla djur har samma rätt till att få leva så känns sällskapsdjuren när-

mare. Man vill ju att kossorna ska må bra med det blir inte samma engagemang som man lägger på en katt, säger hon.

Varför är det så?

– Det är väl för att man har dem närmare sig, de är inte så många som har en gris hemma i lägenheten, just den här goshaktorn, man gosar med en hund och katt. Det ligger närmare tillhands att känna för sällskapsdjuret.

Det är lättare att äta grisbacon än hundbacon?

– Ja. Jag har svårt när det pratas om att äta hundar och så som i Kina. För min del tror jag att det är för att jag gör skillnad på sällskapsdjuret och lantbruksdjuret.

– Ja det är ofattbart för en annan, säger Helena.

Hur skapas den där gränsen för vilka djur man äter och vilka man inte äter tror ni?

– Jag tror det styrs mycket från hur man växer upp. Föräldrar nuförtiden är mer experimentella, kanske influerar sina barn på

ett annat sätt än vad vi fick med oss. Det kan betyda både att man blir mer upplyst och hittar andra alternativ så att man inte behöver äta djur eller att man äter för oss udda djur, säger Monica.

Samtidigt suckar hon och säger att det är så mycket man helst inte ska äta. Det ena skövlar regnskog, och sedan är något djur utrotningshotat. Så hur ska man tänka då undrar jag. Man får väl sluta äta, säger Helena och skrattar.

– Man måste använda lite sunt förnuft och äta med måtta, försöka äta varierat, då blir det kanske inte så ofta. Det går ju inte att bestämma vad folk ska äta men om det vore så att man hade en vegetarisk vecka så kanske man skulle komma en bit, säger Monica.

Helena håller med om att det är många saker som är inblandat i matvalet, som miljö. Samtidigt menar hon att man måste ta ställning, att man har ett sådant ansvar.

– Jag läste om kvinnor som fick vanskapta barn när de jobbade på

Att så ett frö som får växa till sig är bästa sättet att förändra människors inställning säger Monica Lagerholm.

bananplantage som besprutades. Nu när jag vet detta så vill jag påverka genom att köpa ekologiska bananer. Det är vad jag kan göra, man kan inte rädda hela världen.

Katten Gustav som under en lång stund sträckt ut sig rakt över köksbordet reser sig plötsligt. Han går fram till mig och nosar mig i ansiktet. Sedan trampar han runt på mitt skrivblock och lägger sig rakt över det med självklarhet.

– En del är bara sådana att de inte kan tänka sig att äta något annat än kött, säger Monica fundersamt. Talar man om för den personen att det inte är så bra att äta kött, då blir det helt bakut. Det kan

vara provocerande. Kanske är det för att personen ifråga i grund och botten vet med sig att man inte borde äta kött, men så är man inte villig att sluta.

"Man måste börja någonstans, för mig är det viktigt att ta små steg och hinna landa i dem. Jag blir lite anti om det blir för mycket och någon kommer med pekpinna."

Monica Lagerholm, vice ordförande
Djurskyddet Bollnäs-Ovanåker

Hur kommer det sig att många som älskar sina sällskapsdjur inte funderar på vilket kött man äter?

– Jag tror att många skärmar av sig, de vill inte lyssna på den biten, det är ju så gott med kött, så det måste jag bara få äta. Och så skygglapparna på, jag hör ingenting, jag ser ingenting, jag måste ha den här köttbiten för att överleva, säger Monica.

Helena åt allt förr berättar hon, att hon inte reflekterade så mycket då. Men vart-

efter hon läste, såg och hörde om hur djur blir behandlade så tog hon ställning.

– Det bär mig emot att stoppa kött i mun. Fast jag skulle ha svårt att vara utan fisk. Ändå vet man ju idag att fiskar har ont, så det är ju lidande där med. Jag har inte kommit så långt där egentligen. Det kanske är detsamma för dem som äter kött. Jag tycker i alla fall att man kan ta sitt ansvar och köpa så bra råvaror som möjligt. Till exempel från gårdar där djuren blivit behandlad väl, säger Helena.

– Man måste någonstans börja, för mig är det viktigt att ta små steg och hinna landa i dem. Jag blir lite anti om det blir för mycket och någon kommer med pekpinna, säger Monica.

– Men man kan dela med sig av kunskap, säger Helena. Men man kan inte förändra någon annan, man kan bara förändra sig själv. Det tar ju tid, både att påverka sig själv och andra.

Jo, det håller Monica med om. Att så ett frö som får växa till sig, det är bästa sättet att förändra människors inställning. ✕

För Eva är grisar både kompis och kött

Hilda, Vera, Ester, Boris, Gottfrid, Sten och Rut är några av Eva Magnussons tolv grisar. Tolv individer med egna personligheter som hon älskar, berättar Eva som föder upp minigrisar sedan 20 år. **Hon älskar sina minigrisar men äter också fläskkotlett**, men bara från grisar hon inte känner.

Att ligga i en solig hage och gosa med sina grisar är bland det bästa Eva vet, eller att lära dem saker.

– De älskar problemlösning och allt du kan lära en hund, kan du lära en gris, bara det att grisen kommer att lära sig snabbare.

Grisen är ett av de smartaste djuren i världen menar Eva och berättar om när hon försökte hindra katten att putta upp luckan till sophinken under diskbänken.

– Jag satte en spärr genom handtagen så att katten inte kunde öppna. Men grisen visste ju att det fanns godsaker därinne så han lyfte helt enkelt av gångjärnen.

Eva kör agility, dans och apport med sina grisar. Och så går de på äventyr i skogen. De vet alla sina namn och kommer när hon ropar. Eva är en del i deras flock förklarar hon och de känner igen dofter, rörelser och röster och kan bli misstänksamma när det kommer främlingar. Pratar gör de både med varandra och Eva.

– Grisar är väldigt verbala, vi kan ha långa konversationer. De nöffar på olika sätt, tror de har ungefär 35 olika slags ljud.

Grisarna vill ha närhet och ligger ofta tätt intill varandra eller Eva om hon är där.

– Sitter jag i soffan och grisen hoppar upp, då vill den helst lägga sig över mina ben eller bakom ryggen och de älskar att bli kliade på magen.

Det är ingen skillnad på sällskapsgrisar eller produktionsgrisar menar Eva.

– Nej det är fortfarande en gris, fortfarande samma djur med samma behov. Stora grisar kan bli hur sällskapliga och gosiga som helst. Jag har haft två linderödsvin som jag har gått promenader med men det är mer praktiskt att ha en liten gris till sällskap, säger hon.

Hon äter kött, även griskött, men försöker vara noga med vad hon köper.

– Jag väljer att äta köttet från lyckliga djur. Först och främst köper jag alltid svenskt kött. Det är en bra bit på väg, gärna ekologiskt och gärna närproducerat. Finns det kött från utegrisar då tar jag det, då spelar det ingen roll vad prislappen säger.

Hon tycker att alla grisar ska få leva utomhus och tycker synd om slaktsvin i det hon kallar köttfabriker.

– De får inte gå ut och de kan inte böka och det är det största behovet grisar har. Och de får inte använda sin intelligens. Ändå har jag en viss förståelse för produktionen, jag äter ju kött, där är jag lite tvetydig. Jag föder upp den ena till sällskap och äter den andra.

Minigrisarna skulle hon aldrig äta. Men Berta och Filippa, Evas två stora sugor, ska hon ge avkommer som ska gå till kött.

– Det är för att jag vill ha eget lyckligt

kött. Men Berta och Filippa de är ju mina bäbisar, så är det ju.

Hur kommer det kännas att slakta grisarna?

– Jag kommer naturligtvis inte göra det själv men när väl kroppen är död, då har jag inga bekymmer. Men jag skulle inte kunna slakta och äta upp någon av mina avelssugor för dem har jag alldeles för nära relation till. Det blir alldeles för personligt, jag kan inte äta upp Filippa, det går inte. Och jag får försöka låta bli att engagera mig personligen i deras kulingar.

Eva kommer inte att namnge kulingarna som ska bli kött och hon kommer inte att lära dem saker.

Skulle du kunna tänka dig att äta hund?

– Jag tror inte att jag skulle kunna äta hund, tror det har mycket att göra med vår kultur. Men egentligen, så länge djur som ska födas upp till mat, bor under drägliga förhållanden, så varför inte? ✕

För att få eget kött ska Eva låta sina sugor få avkommer men de kulingarna ska hon inte ge namn.

Foto: Per Gyllingberg

Foto: iStockphoto

Det finns inget i grisars beteende som gör de mer anpassade till ett liv i slaktsvinstall än till exempel hundar menar Lena Lidfors.

"Hundar har namn, grisar sätter vi tio i en box"

Grisar och hundar är egentligen ganska lika varandra. Att vi ser olika på djur är inte kopplat till djurens faktiska behov. Det säger **Lena Lidfors som är professor i etologi, läran om djurs beteende**, på Sverige Lantbruksuniversitet.

Aven om vi har avlat på grisar och kor så innebär inte det att de skulle vara vana att leva i ett stall. Alla djurslag föds med en beteendepertoar och ett behov av att utföra vissa beteende i vissa situationer. Det säger Lena Lidfors som är professor i etologi på Sveriges lantbruksuniversitet och som bland annat forskat på nötkreaturs beteende, hur berikning kan minska onormala beteenden hos kaniner, råttor och minkar, och hur man kan mäta positiv

välfärd hos lamm och grisar.

– Grisar till exempel, är nyfikna, undersökande djur som lever i en social grupp. De vill böka, undersöka sin miljö och tugga på saker. Om de inte har något att böka i eller tugga på, så kan de försöka böka i betongen och tugga på rör eller sina kompisar eller vad de får tag i.

Så även om vi avlat på individer som har passat för att vara i fångenskap, så har de kvar sina naturliga beteenden. Det har

bland annat gjorts studier av grisar som släpps ut i stora hägn.

– De har då visat sina naturliga beteenden väldigt fort. De bygger till exempel bo ute i skogen och föder sina grisar där och efter en vecka tar de med sig griskultingarna till flocken. Så beteendena finns där, men de undertrycks när de hålls i stallar eftersom det inte finns någon möjlighet att utföra dem.

En sugga som ska grisa vill bygga ett bo och ger man henne halm i boxen då kom-

"Det finns inte några skillnader i djurens grundläggande beteende som motiverar till att vissa djur hålls till produktion och andra till sällskap."

Lena Lidfors,
professor i etologi

mer hon att bygga ett bo så som hon hade gjort i skogen.

– Ger man henne inte någon halm, då blir hon stressad och orolig och tuggar mycket på rören och det kan ge effekter hur hon mår psykiskt och hur väl hon tar hand om kulingarna.

Går det att anpassa djuren till miljön, till exempel avla fram en gris som skulle trivas på betong?

– Det skulle vara väldigt svårt. Man skulle kunna minska visst beteende. Men när man avlar bort vissa egenskaper, då vet man inte vad man får istället. Till exempel när det gäller mink har man försökt avla bort stereotypier, alltså när djuret rör sig i ett upprepande mönster på grund av stress. Man har då avlat fram en lugnare mink men då har det visat sig att det finns risk att de blir sämre mödrar för att de är mer avslappande och inte bryr sig lika mycket.

För 30 år sedan pratade man inom lantbruksforskningen om att försöka anpassa

djuren till miljön, det vill säga att man skulle avla dem till att trivas i en liten fyrkantig box där de bara hade sin mat och vatten.

– Den tanken har dock ifrågasatts mycket, för ska vi människor ta oss den friheten att avla fram djur som är som robotar? Kycklingbroiler är ett bra exempel på hur extremt det kan bli, när man avlar dem för så hög tillväxt att de bara måste äta och växa. Sedan måste man slakta dem tidigare än förut, annars klarar inte benen att bära kroppen.

Även om varje djurslag utvecklat sina egna behov, anpassat till olika nischer i naturen finns inget djur som är anpassat till ett liv i en liten och oberikad slaktsvinsbox. Lena Lidfors tycker inte att det finns några skillnader i djurens grundläggande beteende som motiverar till att vissa djur hålls till produktion och andra till sällskap.

– Vi har haft gris och ätit dem i 8 000 år och samma med nötkreatur. Hur vi håller djur bygger mycket på traditioner och det är alltid svårt att bryta en tradition.

Lena skulle gärna se att etologin fick ett större inflytande och tar kalvars sugbeteende som exempel på hur man fortsätter hålla djur på ett traditionellt sätt fastän studier pekar på att förändringar skulle behövas. I konventionella mjölkstallar tas kalven från kon och istället för att dia får kalven mjölken i en hink.

– Om man ger mjölken i en hink så suger de istället mycket på varandra därför att mjölkintaget sätter igång ett sugbehov hos kalven som den måste få tillgodosett.

Man kan ge den sugmöjlighet med spene i hinken eller fast spene i boxen. På ekologiska gårdar är möjligheten att suga i anslutning till mjölkintaget ett krav, men inte på konventionella gårdar.

Kalvarna kan bli så fixerade att suga, berättar Lena, att de kan börja dricka urin på tjurkalvar och om de hålls utomhus och det är kallt kan de få frostsador där de blir sugna på.

Lena tror att förändringen till stora gårdar och produktionsenheter har förändrat vår syn på djuren.

– I det gamla bondesamhället hade vi kanske några kor, några höns och grisar, de var en väldigt viktig del av gården och de var individer även om man var medveten om att man sedan skulle slakta dem och äta upp dem. Nu har man flyttat djuren så långt från oss människor. Jag ser problem med de stora gårdarna där varje individ bara blir ett nummer, när man inte ser till individen. Man kan jämföra skillnaden med hundar. Man har några hundar, som har namn. Grisar sätter vi in tio och tio i boxar.

Många ungdomar idag är omedvetna om hur produktionsdjur hålls menar hon och när de via media får reda på hur de behandlas och hålls så är det många som avstår från att äta kött för att de tycker det är hemskt hur djuren hålls.

– Jag skulle vilja se att det är lönsamt att fortsätta driva familj jordbruk så att skolorndomar fick komma ut på gårdar och se hur djuren hålls och då få en annan förståelse. ✕

Foto: Vanja Sandgren

Lena Lidfors är professor i etologi och forskar om djurs beteende.

Vanorna styr valet

Vi gör väldigt mycket som traditionen säger och kulturen bjuder, och det gäller även hur vi hanterar djur. Det säger **Helena Röcklinsberg som är docent i etik och lektor i djuretik** vid Sveriges lantbruksuniversitet.

Trots att djuren har lika behov så behandlar vi dem olika. Det korta svaret på varför, är helt enkelt att vi gör som vi brukar göra, menar Helena Röcklinsberg.

– Det är mycket i samhället som inte är helt etiskt genomtänkt. I mångt och mycket tänker vi på och benämner djuren i relation till deras funktion: produktionsdjur, sällskapsdjur, försöksdjur. Men det speglar inte djurets biologiska behov, utan det är vi som sätter gränser för vad vi tycker är tillräckligt bra djurhållning beroende på funktionen.

Helena förklarar att vi gör detta av gammal vana och därför blir det också lite provocerande när man som etiker kommer och ställer frågan om det är det rimligt att göra på ett visst sätt? Är det rimligt att en 4H-gris har mycket större utrymme än en så kallad produktionsgris?

– En del tycker att det är rimligt och en del tycker inte att de är det, och det är där den etiska diskussionen tar vid.

Varför blir man provocerad av att vanan ifrågasätts?

– Därför att man vill göra som man alltid har gjort. Om du får höra att minkar, kycklingar och kor har väldigt torftiga liv för att vi ska kunna köpa päl, kött eller mejeriprodukter så billigt som möjligt, och man inser att den personen har rätt så blir det ett ifrågasättande av hela ens tidigare praxis. Man kanske inte är så sugen på att ändra sig, och då är det lättare att bli arg på brevbäraren än att fundera över sin egen roll.

Djur i vårt samhälle finns närvarande på många olika sätt, som älskade sällskaps-

djur, i sagor när vi är små, och som korv på tallriken. För att klara av den konflikten menar Helena att vi måste avskärma oss från det man faktiskt vet om lidande, man kopplar bort sin empati med vissa djurslag för att man tycker att det är så gott att äta eller för att man inte vill bryta med sina traditioner.

– Emil i Lönneberga gjorde en hund av sin gris, han behandlade den som en hund och det gick alldeles utmärkt att lära den tricks och få den att följa med på promenad. Men man vill inte se att det finns en hund i varje gris, utan hellre att det finns en kotlett i varje gris, eftersom man är van vid det.

Är det en av etikens uppgifter, att utmana traditionen?

– Ja, det är det väl, lyfta diskussionen av traditionen. Det är särskilt viktigt att man gör det på de områden där man ser att någon far illa, barn, äldre, djur, där det finns en svag part som inte kan försvara sig själv. Då har man som rationellt tänkande ansvarstagande människa ansvar att reflektera över sitt handlande och hur det påverkar andra. Vad har man för rätt att göra det som skadar någon annan, när man är i den privilegierade situation att man kan välja? Man har ett ansvar att välja och att tänka på dem som inte kan föra sin talan.

Hon lyfter förbudet av barnaga som exempel. Många protesterade mot det och tyckte att barn behövde kunna daskas till för att lära sig vad som gäller.

– Men det har visat sig att barn inte lär sig av aga och inte mår bra av det, och med tiden har samhället övertygats och de allra flesta tänker att ett förbud är rimligt. Men, enbart de vetenskapliga studierna kan inte övertyga någon, alla beslut baseras också på värderingar.

"Det är mycket i samhället som inte är helt etiskt genomtänkt. I mångt och mycket tänker vi på och benämner djuren i relation till deras funktion."

Helena Röcklinsberg, docent i etik och lektor i djuretik

Men även om man har vissa värderingar är det inte säkert att man agerar efter dem. Man slutar kanske inte köpa korv fastän man vet att djuren inte mått så bra under produktionen och man köper bomullskläder

fastän de kan vara producerade med barnarbete. Varför är det så?

– En teori är att man som konsument och medborgare ingår i något slags tyst kontrakt med producenterna. Om de säljer det och jag köper det, då låtsas både de och jag att det är okej. De vet att det inte är okej, återförsäljaren borde inte sälja det och jag borde inte köpa det, men vi är alla med på att vi blundar och kör. Och då är man själv inte sämre än handlaren och inte sämre än producenten. Jag tror dessutom att många i Sverige tänker att den mat som säljs i butiken måste vara producerad under godtagbara former, för annars får det

Foto: Birgitta Wiberg

En av etikens uppgifter är att utmana traditionen, särskilt på områden där man märker att någon far illa menar Helena Röcklinsberg.

väl inte säljas. Men det funkar inte riktigt så på marknaden. Det kanske inte är så att allt som ligger på hyllan är producerat på ett sätt som man själv tycker är bra, eller för den delen, enligt lagen.

Men att leva etiskt och vara konsekvent är inte så lätt i vårt samhälle, menar Helena.

– Den som vill leva ett liv utan att belasta någon annan eller miljön mer än absolut nödvändigt får svårt att leva ett standardliv: det blir inte falukorv och pulvermos till middag, inga billiga bomullskläder eller plastprylar, inga fossila bränslen. Man blir lite av en outsider.

Det kan man inte avkräva människor, tycker Helena. Eftersom världen är så långt ifrån idealet får var och en göra det man orkar och kan. Men, vi måste vara medvetna om att vi inte orkar göra allt, inte låtsas att man gör mer än man gör, eller intala sig att något är bättre än det är, bara för att döva samvetet menar Helena.

– Människor har sin vardag, sitt jobb, sina barn. Kanske har man snöat in på att man inte vill köpa bomull som är producerat med barnarbete men man orkar inte

satsa på maten, eller så satsar man på maten men struntar i kläderna. Man kanske inte kan vara påläst på allting. Det är fullt mänskligt och normalt.

Helena uppfattar att det finns en större medvetenhet för djur i samhällsdebatten jämfört med för tio år sedan. Samtidigt tycker hon att det finns motstridiga signaler.

– När en debatt pågår, så tror man kanske att det också nästan automatiskt sker förbättringar, men så är det tyvärr inte, och jag kan inte säga att det verkar som att djurskyddet går framåt, inte just nu.

Behövs etiken i politiken?

– Ja, det behövs ju. Där tänker jag att det handlar mycket om hur man är som politiker, att man vågar stå för saker så att det kan bli en förändring. Många tänker säkert nyttoetiskt, att man ska uppnå största möjliga nytta till största möjliga antal och de flesta tänker då att djuren inte inkluderas.

Helena efterlyser fler principiella diskussioner. Vad vill vi ha för samhälle och hur når vi det?

– Vill vi ha ett samhälle utan antibiotikaresistens? Om svaret är ja, hur ska vi nå dit? Då kanske man måste göra något som är sämre marknadsmässigt just nu men nödvändigt. Att föra diskussionen om det principiella, om vad vi vill och varför vi vill det. Där tänker jag mig att etiken har ett viktigt bidrag. ✕

ETIK & MORAL

Etik: Reflektionen över vardagsmoralen. Ett etiskt resonemang ska vara logiskt och fritt från motsägelser, och etiska principer brukar vara universella, gälla alla.

Moral: Något som alla har och personens uppfattning om vad som är rätt och fel utifrån sin bakgrund och kultur.

Varför etik: Alla människor har en vardagsmoral men alla människor ägnar sig inte åt etik. Om man vill ha ett välgrundat svar på varför man inte ska slå sina barn eller inte äta kött då behöver man göra något mer än att gå på sin magkänsla. Om man vill komma med goda argument för en förändring då behöver man lyfta in etiken och använda sig av etikens verktyg.

Generalsekreterare Åsa Hagelstedt var nöjd med årets Almedalsvecka där Djurskyddet Sverige bland annat lyfte frågan om fixering av suggor.

PÅ PLATS I ALMEDALEN

Djurskyddet Sverige arrangerade två seminarier under årets Almedalsvecka.

– Genom de seminarier vi har haft och genom att delta på andras, **visar vi att vi har kompetens och att vi tar fajten för djuren**, säger Åsa Hagelstedt, generalsekreterare i Djurskyddet Sverige.

Arets Almedalsvecka bjöd på nästan 3500 evenemang. Flera arrangemang handlade om den kris som svenska lantbruket har idag med dålig lönsamhet och bönder som tvingas lägga ned. I den statliga konkurrenskraftsutredningen som kom i våras pekades Sveriges stränga djurskyddsregler ut som en orsak till att bönderna har svårt att konkurrera. Konkurrenskraftsutredningen är en del i den livsmedelsstrategi som regeringen håller på att ta fram för att rädda den svenska produktionen. Parallellt arbetar departementet med att se över den nuvarande djurskyddslagstiftningen.

– Djurskyddet befinner sig i ett vägskal, ska det bli bättre för djuren eller ska vi gå bakåt? Det finns flera branscher och organisationer som vill backa och försämrå för djuren, säger Åsa Hagelstedt.

Hon ger grisbranschens ansökan om ett kontrollprogram, där suggan ska få fixeras med en grind, som ett exempel och de allt högre rösterna för att få slippa behöva ta ut korna på bete som ett annat. Frågor som lyftes på två seminarier under veckan.

– Både fixering och slopat bete skulle innebära försämrad djurvälstånd. Och börjar vi luckra upp de svenska djurskyddsreglerna kommer konsumenterna inte se någon anledning att köpa svenskt och då kommer det bli svårt att rädda den svenska bonden. Man måste sälja de svenska mervärdena som djurskyddet innebär och det kan man till exempel göra genom märkning. Sverige kommer aldrig kunna konkurrera med lågpris, säger hon.

Ämnet diskuterades med handeln, bönderna, och politikerna på det seminarium som

Djurskyddet Sverige arrangerade tillsammans med World Animal Protection och Vi konsumenter.

– Ett sådant seminarium visar verkligen på värdet att vara här i Almedalen. Det blev ett bra samtal om vilka lösningar som finns och vi var dem som bjöd in till det, säger Åsa Hagelstedt.

En av de främsta orsakerna att delta i Almedalen är att det skapas många tillfällen att lyfta djurskyddsfrågorna med flera olika parter.

– Tack vare oss och andra djurskyddsorganisationer diskuteras djurskyddsfrågorna mer eftersom vi arrangerar seminarier, men vi sätter också fokus på djurskyddsfrågorna på andras evenemang. Det är en tuff arbetsvecka, vi jobbar hårt, men det är det värt, för att det ger så mycket. ✕

Svenska bönder ska konkurrera med bra djurskydd

Hur kan vi finna vägar för en svensk livsmedelsproduktion som har **konkurrenskraft men ändå tar hänsyn till djuren?** Det var huvudfrågan på det seminarium som Djurskyddet Sverige, tillsammans med World Animal Protection och Vi konsumenter, arrangerade i Almedalen.

Svenska lantbruket är i allvarlig kris. Att sälja kött är inte lönsamt varken för bonden, de som gör korven eller för butikerna. Vi importerar allt mer kött, särskilt i form av de förädlade varorna som färdigrätter. Det framkommer i den statliga konkurrenskraftsutredningen som kom under våren och som nu ligger till grund för den livsmedelsstrategi som regeringen håller på att arbeta fram.

Livsmedelsstrategins mål är att samla hela kedjan av de som producerar, förädlar och säljer livsmedel för att hitta lösningar för att öka lönsamheten.

– Under våren har landsbygdsministern rest runt i Sverige för att samla kunskaper från alla som är involverade i livsmedelskedjan, berättade statssekreterare Elisabeth Backteman som medverkade i seminariet.

Flera djurskyddsföreningar har dock känt sig exkluderade eftersom de inte varit inbjudna i samtalsgrupperna. Oro har funnits att livsmedelsstrategin skulle innebära en försämring för djuren eftersom utredaren föreslagit att djurskyddslagen ska anpassas till EUs djurskyddsregler där djur hålls i sämre miljöer.

– Risken om djurskyddet inte får en röst när man pratar om livsmedelsproduktionen är att det kommer att handla om hur man kan maximera lönsamheten utan hänsyn till djuren. Det finns väldigt mycket annat man kan göra

för att förbättra lönsamheten men det är oftast djurskydd som blir utpekad som böv i dramat. De beräkningar på kostnaderna av djurskyddet som gjorts i konkurrenskraftsutredningen har inte tagit med vinsterna man får av djurskyddet. Att djuren till exempel är friskare, säger Elisabeth Tjärnström från World Animal Protection.

Efter gemensamma påtryckningar från fem djurskyddsföreningar har man nu fått med en representant i arbetet med att ta fram livsmedelsstrategin. Under seminariets panelsamtal framkom också att alla vill ha kvar ett gott svenskt djurskydd, inte minst på grund av risken för antibiotikaresistens. En bra djurmiljö gör att djuren blir friskare och att man inte behöver använda lika mycket antibiotika men det är en koppling som allt för få konsumenter känner till menade Åsa Domeij, hållbarhetschef på Axfood.

Helena Jonsson ordförande i Lantbrukarnas Riksförbund, stämde in att de vill behålla det svenska djurskyddet men menade att den svenska djurskyddslagen står i vägen för producenterna att få betalt för det mervärde som djurskyddet innebär. Dessutom behövs flexibla djurskyddsregler, menade hon.

Örjan Brinkman, ordförande på Sveriges Konsumenter och Åsa Domeij menade tvärtom att lagstiftningen var en förutsättning för att kunna sälja in de svenska varorna. ✕

Johan Beck-Friis gick igenom betets födelar.

Betet bra för både korna och bondens plånbok

Bönderna tjänar 3000 kronor per år på att låta korna gå på bete. Det enligt en ny litteraturgenomgång av forskning som publicerats i Svensk Veterinärtidning. Ämnet debatterades på Djurens Rätt seminarium i Almedalen.

Det svenska kravet att alla kor ska få komma ut på bete ifrågasätts från allt fler håll. Starkast drivande är Sveriges Mjölkbönder och LRF Mjolk som helt vill få bort beteskravet från stallar med lösdriftssystem. Beteskravet kostar för mycket anser man och en rapport från Jordbruksverket som kom under hösten bekräftar den bilden, tusen kronor per ko och år förlorar bonden på betet. Dessa siffror omkullkastas nu.

– Jordbruksverket hade i sin rapport helt bortsett från de hälso- och djurvälståndseffekter som betet ger korna, säger Johan Beck-Friis, informationschef på Sveriges Veterinärförbund.

Bland de faktorer som tagits med i beräkningarna är att färre djur dör när fler går på bete och det blir färre juverinflammationer, spensador och bättre klövhälsa. Dessutom blir kon dräktig fortare. Under betet mjölkar korna mindre men när man i studier har jämfört mjölkavkastningen för korna under ett helt år så har man sett att avkastningen på ett år inte gått ned, i vissa fall har den ökat. Betet ger också korna möjlighet till flockbeteende och tillräcklig tid att äta och idissla.

Ulf Berg, riksdagsledamot från Moderaterna vill ha kvar beteskravet men vill att det ska göras justeringar så att bonden kan bli mer flexibel. Stina Bergström, riksdagsledamot från Miljöpartiet vill ha kvar beteskravet och ser gärna en ny djurskyddslag med bättre regler.

Både Ulf Berg och Stina Bergström välkomnar de nya siffrorna som visar på att betet är lönsamt.

– Om det stämmer så finns ingen anledning till debatt om betet ska vara kvar eller inte, säger Ulf Berg. ✕

Jägareförbundet och Miljöpartiet mäkler fred

Svenska Jägareförbundets allmänna uppdrag från regeringen behöver ses över. Det var både Miljöpartiet och Svenska Jägareförbundet överens om under seminariet som Svenska Jägareförbundet höll i Almedalen.

Vilka värsta fördomar om miljöpartister och jägare har ni undrade moderatorn Mattias Goldman och fick det att bubbla i den fullsatta lokalen. Dagens uppdrag är att mäkla fred menade han.

Panelen bestående av Emma Nohrén, riksdagsledamot för Miljöpartiet, Akko Karlsson, partistyrelseledamot Miljöpartiet, Daniel Ligné, Riksjaktsvårdskonsulent, Svenska Jägareförbundet och Björn Sprängare, ordförande Svenska Jägareförbundet fick skriva ned fördomar som sedan diskuterades.

Stor del av debatten kom att handla om Svenska Jägareförbundets allmänna uppdrag. Varje år tar regeringen beslut om hur pengarna från Jägarnas jaktkortsavgift ska fördelas. Svenska Jägareförbundet får cirka 50 miljoner varje år. Runt halva summan ska gå till objektiv information om jakt och vilt. Miljöpartiet vill se en annan lösning för hur pengarna från jaktkortsavgiften fördelas.

– Som jägare använder man en resurs som är allas, då är det rimligt att pengarna även går till andra som också nyttjar ekosystemet, sa Emma Nohrén.

Hon skulle vilja se en lösning med en plattform där fler organisationer bidrar med information.

– Man ska kunna vara säker på att informationen är neutral.

Björn Sprängare framhöll att de var stolta över hur de skött allmänna uppdraget men menade att allmänna uppdraget bygger på förtroende.

– Jag skulle vilja se ett nytt format på allmänna uppdraget. ✕

Alla var eniga om att allmänna uppdraget behöver ses över.

Professor Lotta Berg gick igenom aktuell forskning om suggfixering.

Fler suggor dör om de fixeras

Handlar fixering av grisar om **djuromsorg eller vinstmaximering?** Frågan debatterades under Djurskyddet Sveriges seminarium i Almedalen.

Grisbranschen vill kunna fixera suggor med en skyddsgrind för att få fler småkulingar att överleva. Fixeringen är en del av ett planerat kontrollprogram där man också vill avväjna smågrisarna tidigare och ha fler grisar på samma utrymme. Under förra året genomförde grisbranschen en studie för att utvärdera punkterna i kontrollprogrammet. Studien visade inte att färre kulingar dog, däremot att dödligheten bland suggorna var högre när de fixerades.

Lotta Berg är veterinär och professor på Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för husdjurens miljö och hälsa. Enligt henne finns en mängd studier som alla visar på samma sak. Att fixera suggan får inte fler kulingar att överleva, tvärtom. När suggan kan röra sig i samband med förlossningen, och efter, dör färre därför att det blir en tydligare interaktion mellan sugga och kuling och hon får ett bättre modersbeteende.

Enligt Lotta Berg finns det en trend i EU där man går ifrån fixering mer och mer och hon menar att fixering av suggor är en viktig symbolfråga.

Ingemar Olsson är Ordförande i Sveriges Grisföretagare och enligt honom så går de studier som finns idag inte att använda för

svenska förhållanden.

– I Sverige använder vi skyddsgrinden först när suggan börjar grisa, inte en vecka före, hon har därför möjlighet att få utföra sitt viktiga bobygnadsbeteende, säger han.

Ingemar Olsson vill se att kontrollprogrammet går igenom så att man får möjlighet att efterhand utvärdera om fixeringen leder till att färre kulingar dör. Orsaken till smågrisdödligheten är framförallt att kulingarna fryser eller svälter ihjäl.

– Genom att använda skyddsgrind lär sig kulingarna var i boxen suggan finns. Man vet var kulingarna kommer ut och kan sätta en värmelampa just där, säger han.

Jenny Lundström, veterinär från Svenska Djurhälsövärderna uppmanar Sveriges Grisföretagare att dra tillbaka sin ansökan till Jordbruksverket.

– Svensk griskött har ett bra förtroende som ni nu riskerar att förlora. Bjud in alla parter till dialog istället så hittar vi lösningar tillsammans!, sa hon.

Jordbruksverket var inbjudna till seminariet men avböjde medverkan. De hänvisade till att man i dagsläget har en expertgrupp som utvärderar studien och att man inte kommer kunna ge svar om det blir något kontrollprogram eller inte. ✕

Upptäck mer än bara naturliga ingredienser

NYHET

ideal balance™

Naturliga ingredienser i perfekt balans*

Färsk kyckling är ingrediens nr. 1

100 %
BALANSERAD
NÄRING
GARANTERAS
ELLER PENGARNA TILLBAKA

LÄCKER
S M A K
SOM HUNDAR OCH
KATTER ÄLSKAR

*Naturliga ingredienser plus vitaminer, mineraler och aminosyror. Ingredienserna varierar mellan de olika Ideal Balance-produkterna.

™Varumärken som ägs av Hill's Pet Nutrition, Inc. ©2015

Fanny Mauritzon från Djurskyddet Helsingborg ger gratis veterinärvård till hundar och katter vars ägare inte har råd med behandling.

HJÄRTA FÖR HEMLÖSAS HUNDAR

Om jag hjälper djuren och ser till att de mår bra, då hjälper jag samtidigt dessa människor som oftast har det jättesvårt. Det säger **Fanny Mauritzon från Djurskyddet Helsingborg som hjälper hemlösas hundar** med veterinärvård.

Text och foto Elsa Frizell

Ingenting är omöjligt, det omöjliga tar bara lite längre tid. Tavlan med citatet möter mig när jag kliver in på föreningen RIA-Hela människans café för hemlösa och socialt utsatta. Det samtalar lugnt vid borden. Trötta blickar och röda kinder av värmen. Här kan man köpa en rejäl frukost för tjugo kronor, duscha och gå på toa. Men det är samtalet som är det viktiga. Att bli sedd. Flera har varit ute i natt, andra har fått någonstans att bo men kommer för gemenskapen.

Idag är det veterinärmottagning. En gång i månaden kommer Fanny Mauritzon från Djurskyddet Helsingborg och undersöker, vaccinerar och klipper klorna på de hundar som kommer till caféet med sin husse eller matte. Oftast har hon med sig djurskötaren Linda Olsson, men idag är hon själv. Informationen sprids från mun till mun.

– Ibland kommer det flera stycken, ibland ingen, säger Fanny. Det beror lite på vilken dagsform de är i. Idag vet jag att en kvinna ska komma med sin hund, säger Fanny.

Jag får inte skriva deras riktiga namn, Fanny säger att vi kan kalla kvinnan för Lena och hunden för Dino. De träffades för några veckor sedan. Dino som hade ont i ryggen fick smärtstillande men de pratade också om att det kunde vara dags för avlivning.

– Lena var mycket inne på det redan

men sa att hon inte var redo att ta beslut men hon ville inte att han skulle ha ont. Idag ska vi se hur Dino svarat på medicinen och så ska vi prata om hur Lena ser på avlivning.

Fanny plockar upp en pärm, i den finns patienternas journaler.

– Jag skriver vad jag gjort, när de är vaccinerade senast, så att man inte missar någonting. Tjugo hundar och fem katter har jag varit igenom, några av dem har blivit avlivade nu.

Det var för tre år sedan som Fanny drog igång projektet tillsammans med Djurskyddet Helsingborg. Då var hon klar med sin veterinärexamen i Köpenhamn. Examensarbetet hade handlat om att undersöka hälsostatusen hos hemlösa hundar i Köpenhamn.

– Projektet gav mig väldigt mycket och när vi slutade skolan så kände jag att jag ville göra något liknande hemma. Torkel Falk som är vår ordförande i Djurskyddet Helsingborg är också min chef på kliniken där jag jobbar. Med hjälp av veterinärkliniken som skänkte mediciner och kanyler och Djurskyddet Helsingborg som stod för kostnader kunde projektet dras igång.

Enligt Fanny mår de flesta hundarna bra.

"Ska man bidra med något till samhället så är det detta jag kan göra, att sköta djuren och se till att de mår bra och då hjälper jag samtidigt dessa människor."

Fanny Mauritzon,
Djurskyddet Helsingborg

– De är glada, trevliga, i gott hull. Men det är klart att de lever ett hårt liv. Många av ägarna är narkomaner eller alkoholister. De har stunder då de inte är helt närvarande. Men hundarna känns som trygga individer och de avgudar sina djurägare.

Ägarna är väldigt måna om sina hundar och har mycket frågor om sina djur, berättar Fanny.

– De söker hjälp även för småsaker, de känner hunden så väl och vet minsta lilla förändring. När vi måste ta ett beslut att låta dem somna in så påverkar det dem väldigt mycket och kanske mer än vad det påverkar oss vanliga människor för de har inte så mycket stabilitet och annan närhet i sitt liv.

Ibland vill de bara prata och att någon lyssnar. Hon frågar aldrig något om ägarnas bakgrund om de själva inte vill berätta.

– De ska inte känna att jag är jobbig, jag vill bara vara någon som de kan lita på och någon som de kan känna sig trygga med sina hundar.

Många hundar träffar hon bara någon gång, klipper klorna och snackar lite, andra griper tag och stannar kvar hos Fanny. Som mannen som kom med sin

amstaff pittbull blandning. Hunden hade allergi. Den var full med spruckna bölder och hade gnagt av huden på sina ben.

– Husse var livrädd att jag skulle döma honom och han var jätteledsen för sin hund, han stod här, en stor karl, som levtt ett hårt liv, fullt med tatueringar längs armarna och grät och frågade mig om jag var tvungen att avliva hans hund. Jag undersökte hunden och gav dem medicin mot allergin. När jag hade hjälp honom sa han, hade jag haft pengar hade jag köpt dig en diamantring, för detta betyder så mycket för mig. Det är sådana saker som gör att jag tänker herregud det är klart jag ska lägga denna tiden på detta. Och hade jag dömt honom då hade jag aldrig sett honom igen, och då hade hunden lidit.

Fanny träffade hunden många gånger. Hon behandlade infektionen i huden med antibiotika, och kortison. Husse schamponerade hunden och var nog med kragen.

– Hunden blev så fin, det var fantastiskt kul att följa honom.

Men mannen blev av med medicinen. När han väl sökte Fannys hjälp hade hunden återigen kraftig allergi.

– Han sökte mig på kliniken där han visste att jag jobbade, men just den dagen var jag inte där.

Hunden blev avlivad. Fanny grämer sig

"Hade jag haft pengar hade jag köpt dig en diamantring för detta betyder så mycket för mig."

Person som Fanny Mautitzon hjälpte.

över att hon inte var där den dagen.

– Jag blev ledsen över att hunden blev avlivad, den var hans allt. Jag ringde honom när jag fått reda på det. Då grät han och sa att han önskat att jag hade varit där.

Fanny tystnar, hon får tårar i ögonen när hon berättar.

– Hundarna blir säkert inte femton år på det sätt de lever men om jag kan få dem att må bra under den tiden de lever så är det värt det för mig.

Bosse kommer förbi bordet där vi sitter. Han är anställd på Ria sedan drygt ett år. I tio år levde han hemlös och med drogerna som bästa vän. Men han lyckades ta sig ur det, bland annat med hjälp av Ria. Nu har han varit fri från droger i sex år. Bosse tror inte att det är särskilt vanligt med hundar hos hemlösa. Däremot är han övertygad om att djur betyder något särskilt för många utsatta. Han berättar om rådjuret som kom med sitt kid om på kvällen och la sig intill honom på utsidan av tältduken.

– Hon låg mot mig en hel sommar och kidet hade hon med sig. Och sedan om morgnarna då var hon väck, säger han.

Bosse hade också ett duvpar som han gav nötter varje dag.

– Jag visste precis vilken sort de ville ha. Sedan byggde de ett bo precis där jag brukade hålla till. Så jag sa till kompiserna: Kolla nu bygger de bo hemma hos oss. Så vi började prata med dem. Så fick de en

Nästan all veterinärvård sker på gatan utanför caféet eftersom djuren inte får komma in i lokalen.

Bosse arbetar för Ria med att hjälpa socialt utsatta. Han var själv hemlös många år och vet hur mycket djuren kan betyda för den som förlorat allt.

unge, så en dag gick jag över till affären och köpte cigaretter. När jag kom ut så kommer ungen och landar bredvid mig. Sedan gick han bredvid mig hela vägen tillbaka. Han kände igen mig och visste vart vi skulle.

Vad betydde det för dig?

– Det var enormt. Idag är det ett roligt minne men då var det enormt, man hade ju ingenting egentligen så då var det den glädjen man fick. Riktig sann glädje. Jag tror inte heller att det jag upplevde var något unikt, det tror jag att det är många som upplevt. Jag vet att det finns en känsla för djur. Med djur är det okomplicerat, det bara är.

Bosse berättar att han har en katt som förut var hemlös.

– Vi pratar och är överrens om att det här livet med tak över huvudet, det är bra.

Nu stänger snart caféet. Glasen slamrar och besticken klirrar när diskmaskinen töms, annars hörs lågmälda samtal, både på svenska och romani från de många romer från Rumänien som är en ny grupp människor som kommer hit för en stunds vila. Tv:n står på, någon vilar pannan mot

ett bord. Folk kommer och går regelbundet genom dörren. Men ingen kommer för att få hjälp med sin hund idag. Inte heller Lena med Dino. Fanny är lite orolig och ringer henne.

– Kanske har det hänt något med Dino, eller med Lena. Jag vill att hon skulle komma, tror inte hon har några smärtstillande tabletter kvar.

Men Lena svarar inte och Fanny hoppas att hon kommer in hit till Ria och ber dem ringa henne. Så att hon kan ringa upp.

Det är inte ovanligt att hon stämmer träff andra tider än då caféet är öppet. Det har blivit sena kvällar och annorlunda platser för en undersökning. Rädd för hundarna är hon aldrig.

– Jag är väldigt bra på att läsa av hundarna och jag har alltid munkorg med mig.

För Fanny känns det självklart att hjälpa.

– De lever ett hårt och tragiskt liv och jag känner att jag har det så himla bra. Jag har fått gå den utbildning jag har velat, jag jobbar med det jag älskar, jag har familj som älskar mig. Att ge två timmar i månaden av mitt liv det är ingenting om det ger glädje och kan lätta deras bekymmer. De är oftast

inte försäkrade att gå till en veterinär, det finns liksom inte för dem. Ska jag bidra med något till samhället så är det detta jag kan göra, att sköta djuren och se till att de mår bra och då hjälper jag samtidigt dessa människor som oftast har det jättesvårt. Och göra det lite lättare för dem. Det är lätt värt den tiden. ✕

Under sommaren hade Fanny och Lena kontakt flera gånger. Hon avbokade avlivningen ett par gånger innan hon kände sig redo. Dino avlivades lugnt och stilla och Lena var nöjd även om hon var väldigt ledsen berättar Fanny.

OM PROJEKTET

- Startades för tre år sedan.
- Stöttas av Djurskyddet Helsingborg, en veterinärklinik och privata donationer.
- 20 katter och fem hundar har hittills blivit hjälpta. Samtliga har egna journaler.

Foto: Jayne Booton

Djur är nyfikna och läroaktiga och mår bra av att få utlopp för sitt undersökande beteende menar Jenny Yngvesson.

Skapa möjlighet för djuren att leka

Det är dags att glädje hos djuren blir en av de faktorer som påverkar hur man utformar de miljöer djuren hålls i – oavsett om det gäller djur i livsmedelsproduktionen, sällskapsdjur, försöksdjur eller djur som hålls på djurpark eller cirkus. Det skriver **Jenny Yngvesson, etolog på Sveriges lantbruksuniversitet, som bland annat forskar på djurs lekbeteende.**

Sedan mitten av 90-talet har jag och en hel forskarkår arbetat med djurs välfärd ifrån lidande-sidan. Vi har idag mycket goda kunskaper om olika typer av lidande vad som orsakar det, och hur vi ska undvika det i djurhållningen. Men, många har inte lika stor kunskap om hur vi ska skapa en positiv levnadsmiljö. Många gånger är det en kostnadsfråga hur bra djurhållningssystem vi använder oss av. Kostnadseffektivitet, men inte på bekostnad av djuren, är ett viktigt men idag

försummat forskningsområde.

Kanske blir djur som har möjlighet att leka friskare och därmed skulle kostnader för veterinärvård bli lägre och djurens tillväxt bättre. Detta är inget som den enskilda lantbrukaren ser snabbt utan är något som behöver visas genom forskning.

Lek är ofta kopplat till tillgång till yta och yta är dyrt inomhus men ofta ganska billigt utomhus. En sådan insikt kanske skulle leda till att djur hålls utomhus i större

utsträckning än idag.

Nu, när kunskapsläget är gott om vad som orsakar lidande och vad som är skadligt för djuren, är vi forskare redo att gå ett steg längre. Det är dags att undersöka även vad som gör djur lyckliga och glada. Mycket av den här kunskapen har vi intuitivt redan, men sådant som är viktiga att undersöka är hur betydelsefulla olika saker är för djur och hur dessa saker kan medges i de djurhållningssystem vi använder oss av. Sveriges professor i djurskydd, Linda

"Det kan handla om halm- eller höbalar inne hos höns och kycklingar, träning för hundar, grävmöjligheter för kaniner och så vidare."

Keeling, säger att "djur behöver goda stunder", vilket jag tycker är väl värt att tänka på.

Utevistelse är ett exempel som jag redan nämnt, men många saker som skapar en mer komplex djurmiljö är bra för djurens välbefinnande. Det kan handla om halm- eller höbalar inne hos höns och kycklingar, träning för hundar, grävmöjligheter för kaniner, bobyggnadsmaterial för laboratoriemöss, en rejäl, kuperad hage för hästar och så vidare. Förändringar i djurmiljön kan förstås vara stressande, men det leder också till att djuren kan hantera förändringar på ett bättre sätt. Man kan till exempel ge en boll till en grupp av lamm eller grisar. Först är de rädda för den, sen leker de med den och sen tröttnar de på den. I och med detta har de lärt sig att en förändring kan hanteras, den kan till och med vara rolig. Men när djuren har tröttnat är det dags att hitta på någon ny förändring, leksak eller utmaning. Djur är nyfikna och läraktiga och mår bra av att få utlopp för sitt undersökande beteende.

Ett exempel på något som får oss människor, nästan undantagslöst att le, är när djur leker. Djurungar av många olika arter och i många olika djurgrupper leker i nästan vilka miljöer som helst, men vuxna djur gör det mycket mer sällan och bara om deras miljö är riktigt bra.

Ett sådant exempel är isbjörnar som i det vilda lever helt ensamma som vuxna, förutom när de har ungar. Isbjörnar är kända för att på djurpark visa många tecken på lidande, ofta kopplade till ett starkt behov av att få röra sig, vilket de inte får utlopp för i den oerhört begränsade miljön på djurpark. I Orsa björnbark, som troligen har världens största isbjörnshägn, kan man se vuxna isbjörnar leka, vilket är ett tecken på att de mår bra.

Ett annat exempel är kor som släpps ut på bete efter vintern. Det ser häftigt ut när korna stormar ut i hagen och skuttar, bockar och stångas. Behovet att röra

sig fritt har blivit uppdämt under hela vintern. För att kunna bli riktigt glad över något så behöver man ha fått sakna det, men en vinter är lång, även om korna går i lösdrift. En studie av forskaren Jenny

Loberg visar att åtminstone en gång i veckan vore lagom för kor att få komma ut i en rasthage. Bete på sommaren är mycket positivt för korna, men att få komma ut, åtminstone då och då, även på vintern, vore ännu bättre.

Just nu pågår på SLU en längre studie av positiva känslor hos lamm. Det är doktoranden Claes Anderson med handledare som undersöker hur viktigt det är för lamm att få leka och jämför det med att till exempel få tillgång till ett riktigt smakligt foder, jämförbart med godis. Claes undersöker detaljerna i lammens känslor och försöker öka vår förståelse av hur djur kan visa sina känslor för oss. Här är leken en modell för att undersöka just positiva känslor hos djur. Men i praktiken kan hans resultat kanske i framtiden användas för att bedöma hur bra djurhållningen är på till exempel en fårgård.

Claes kommer i nästa studie, som är i Frankrike, att studera hur mycket lamm är beredda att arbeta för att få tillgång till foder respektive lekmöjligheter.

Vi vet inte om lekbeteendet har förändrats hos våra tamdjur (domesticerade djur) under tiden som vi har avlat dem för ägg-, mjölk- eller köttproduktion. Kanske har våra djur idag ett större behov att leka än sina vilda förfäder? Eller så har behovet av att leka minskat i och med att det enskilda djuret satsar mer på till exempel tillväxt? Jag leder själv ett projekt som undersöker domesticeringseffekter på lek hos lamm. Tillsammans med Samantha Augustsson och Claes Anderson har jag jämfört olika raser av får och det verkar som om avel för hög produktion påverkar leken, både vad gäller hur lammen leker och hur mycket de leker. Enkelt uttryckt kan man säga att

aveln verkar ha gjort att lamm tycker att olika lekar är olika roliga. Kunskap om lek kan användas när man försöker utforma ett djurhållningssystem som ger djuren så många goda stunder som möjligt.

I framtiden hoppas jag att positiva känslor och glädje hos djuren ska bli en del av de faktorer som påverkar vilket djurhållningssystem man väljer – oavsett om det gäller djur i livsmedelsproduktionen, sällskapsdjur, försöksdjur eller djur som hålls på djurpark eller cirkus.

Jag vill se fler möjligheter för djur att kontrollera sin miljö. Att kunna välja om de vill gå ute eller inne är ett sådant exempel. Det finns mängder av problem att lösa och ekonomiska argument, men här har vi som konsumenter stor makt att styra åt vilket håll vi vill att djurhållningen av åtminstone de livsmedelsproducerande djuren ska gå. Även vi själva som ägare till sällskapsdjur har goda möjligheter att påverka våra djurs liv. Att leka med sin hund eller katt är ett sätt att ge djuret en god stund nu på en gång! ✖

Foto: Vanja Sandgren

Jenny Yngvesson

Biolog och har forskat inom djurs beteende, etologi, sedan mitten av 90-talet. Hon har även arbetet med lagstiftning kring djurskydd. Just nu handlar hennes forskning om slaktkycklingars välfärd, human slakt och avlivning av värphöns, välfärd hos hästar och lekbeteende hos lamm.

**7
TIPS!**

SÅ KATTSÄKRAR DU HEMMET

Det är där du ska känna dig som allra tryggast – ändå skadar sig ett gigantiskt antal människor och djur i sina bostäder varje år. **Camilla Henningsson, föreståndare på Djurskyddet Kalmars djurhem,** tipsar om hur du gör ditt hem till en säker borg också för katten.

Text Pontus Ljunghill **Foto** iStockphoto

1

VARNING FÖR SMÅSAKER

Katter som fått i sig smådelar från leksaker, öronproppar eller hand-arbets saker är alltför vanligt och kan få ödesdigra konsekvenser. Se därför till att undvika att den typen av föremål ligger framme och dräller.

– Har man barn som till exempel leker med lego ska man ha stängt till barnkammaren, om man inte städar bort det direkt utan låter bitarna ligga kvar. Snören är också sådant som katter lätt kan tugga i sig och som kan göra stor skada, säger Camilla Henningsson.

2

INNÄTAD BALKONG – ETT MÅSTE FÖR KATTÄGARE SOM BOR HÖGT UPP

Många är de katter som skadar sig varje år efter fall från balkonger, ibland med mycket allvarliga följder. Sedan 2008 är det lag på att balkonger som ligger fem meter eller mer över marken, och där katter vistas ensamma, ska göras fallsäkra. Innätning, där man använder sig av heltäckande metallnät fastsatt på någon form av stabilt ramverk, är den absolut vanligaste metoden. Det kan göras på olika sätt, beroende på balkongens utformning.

– Ett problem är att många använder hönsnät när de nätar in sina balkonger – det är ganska lätt för katter att bita sönder och så kan de ta sig ut. Så jag rekommenderar att man använder sig av nät som är gjort i ett hårdare material och som har små rutor, säger Camilla Henningsson. Det är också viktigt att tänka på att du som har hyresvärd måste få dennes godkännande innan du nätar in balkongen.

3

VATTENFAROR

Att lämna toastolen uppe eller ett fyllt badkar utan uppsyn är något kattägare absolut ska undvika. Trillar ditt husdjur ner i vattnet kan det ta en ände med förskräckelse.

– Och har man tunnor på tomten som kan bli vattenfyllda ska man se upp. Katter, men också andra djur som fåglar, kan lätt trilla i. Och gör de det kan det bli svårt för dem att ta sig upp. Så sätt ett pålitligt skyddsnät över tunnan, säger Camilla Henningsson.

4

TÄNK PÅ FÖNSTREN

Katter som trillat från öppna fönster och skadat sig allvarligt är tyvärr en vanlig syn på landets djursjukhus, särskilt på sommaren. Därför bör alla kattägare som bor högt upp se till att det går att öppna fönster och vädra ut utan fara för missens liv och hälsa. Att ha myggnät för fönsteröppningen är en klassisk lösning.

– Men det är oerhört lätt för en katt att klösa sig igenom ett vanligt myggnät. Så en bra idé är därför att göra en konstruktion med ett starkt metallnät och bakom det kan man sätta myggnätet om man inte vill ha in insekter, säger Camilla Henningsson.

5

ANDRA HÖJDFAROR

I villor är det vanligt med staket på det övre etagen som skydd från att trilla en våning ner. Det fungerar bra för människor, men kan vara farligt för nyfikna kattungar som lätt kan ta sig igenom utrymmet mellan spjälorna.

– Därför kan det vara en god idé att ställa ett kompostgaller eller liknade för öppningarna mellan spjälorna, säger Camilla Henningsson.

7

SLADDAR – INGET KATTEN SKA GNAGA PÅ

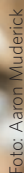
Katter har vassa tänder och gillar de att gnaga på saker kan de skada sig, inte minst på elsladdar. Ett lätt sätt att minska den risken drastiskt är att skaffa en sladdsamlare. De är billiga, finns att köpa på en mängd olika ställen och är ofta utformade som ett rör med hårt skyddshölje där du stoppar in sladdarna.

6

SE UPP MED SKADLIGA VÄXTER

Det är vanligt med krukväxter i våra hem som är giftiga på ett eller annat sätt eller har hudirriterande växtsaft. Det är dock ovanligt att katter blir förgiftade av dem, men det finns en del växter du absolut ska undvika att ha hemma. Liljeväxter är ett exempel, liksom julros och oleander. Mycket är skrivet på området och mer information finns till exempel på Agrias hemsida www.agria.se.

TÄVLA OCH VINN PRISER FRÅN VIVARA!

Vi lottar ut fem "mespaket" från Vivara som innehåller en fågelholk för mesar, jordnötsautomat, jordnötter och en energikaka med frön. Perfekt för att skämma bort mesarna.

GÖR SÅ HÄR:

Kryssets numrerade rutor (i nummerordning) bildar ett lösenord. SMS:a lösenordet till **72672**.

Skriv: **kryss** (mellanslag) **djur** (mellanslag) **lösenordet** samt ditt namn, fullständig adress.

(SMS-kostnad: 7 kronor.)

OBS! För att SMS-tävla behöver ditt mobilnummer registreras hos WyWallet. Det kostar inget, och du gör det bara en gång. SMS:a WW till 71798. För frågor, ring deras kundtjänst: 0771-22 50 50.

Senast **12 oktober** måste vi ha ditt svar. Lösning och vinnare presenteras i nästa nummer.

Zinita Ritzen, Ulla Munther, Margaretha Ödjar,
Christina Ericsson och Susan Joppien.

[illegible]

A young girl with blonde hair is looking up at a large, colorful illustration of a tree. The tree has a thick brown trunk and branches, with green leaves and several colorful birds perched on them. A small birdhouse is attached to one of the branches. The illustration is part of a book titled "Mini" by Margaret Brown and John D. Brown. The book is open to a page showing the tree and a color calibration strip on the right edge. The girl is wearing a blue shirt. The background is a plain, light-colored surface.

042-20 20 00 • www.dinvet.nu
Ekvändan 2, Helsingborg

SOLGLÄNTANS KÄTTPENSIONÄT

→ VETERINÄREN

→ ETOLOGEN

Foto: iStockphoto

NÄR KLIPPA KLORNA PÅ MIN BORDER TERRIER?

Jag har en border terrier som är åtta månader. Hur vet jag när det är dags att klippa klorna på henne? Behöver alla hundar få sina klor klippta och vad händer om man inte gör det? Hur vet jag hur långt in jag ska klippa, hennes klor är svarta och det är svårt att se.

Josef Hafez

SVAR Alla hundar behöver inte klippa klorna, det är styrt av hur mycket de växer. En del hundar sliter sina klor så mycket så att de inte behöver klippas. Jämför med människor, det är väldigt olika hur ofta vi måste klippa våra naglar. Hur som helst så måste många hundar klippa klorna regelbundet. Hur man vet att det är dags är svårt att svara på, det finns helt enkelt ingen generell regel, och hur mäter man om klorna är för långa? Ett sätt är att se om det låter mycket då hunden går på ett parkett eller trägolv, sannolikt är då klorna långa. Annars tycker jag att du ska ta din hund till en erfaren person, t.ex. en hundtrimmare eller veterinärklinik som kan hjälpa dig att bedöma om klorna är långa och även hjälpa dig att klippa dem. De flesta hundägare kan lära sig att avgöra när klorna behöver klippas och också klippa dem själva när behovet finns. ✕

Foto: Lizzan Wiberg

Torkel Falk

Veterinär och ordförande i
Djurskyddet Helsingborg

VÅR HUND ATTACKERAR KATTEN!

Vår hund av terriertyp, 4 år och kastrerad, har börjat attackera vår katt. Det händer väldigt oregelbundet, kanske någon gång per månad men det kan även gå längre tid emellan. Plötsligt kan han kasta sig ner från soffan och försöka ta katten som sitter i ett annat hörn av rummet. Det hela går jättefort och vi blir lika överraskade varje gång det händer. Två gånger har han fått tag på katten, han biter tag över ryggen och man får bända upp munnen. Som tur är blev katten inte fysiskt skadad men självklart mycket rädd. Vi känner oss väldigt stressade av detta men vet inte vad vi kan göra, vi vill ju inte att det ska hända katten något allvarligt. Både hunden och katten är älskade familjemedlemmar och vi önskar att de ska kunna leva i harmoni med varandra.

Sara Linderman

SVAR Tyvärr är det du beskriver ett svårt problembeteende att komma till rätta med. En orsak är att beteendet sker sällan och oregelbundet, och därför är svårt att förutse och träna. Vissa hundindivider kan börja rikta sitt jaktintresse mot just katter, vilket i värsta fall kan få fatala följder för katten. Det första ni får inrikta er på är att se till att katten har ständig tillgång till utrymmen dit hunden inte kan ta sig. Katten måste kunna känna sig helt trygg i detta, och kunna äta, dricka och gå på lådan utan att riskera att stöta på hunden. Välj ut någon del av bostaden dit hunden aldrig får gå, och använd grindar avsedda för barn för att skilja av utrymmena, kompostgaller är för svaga. Lämna aldrig hunden och katten ensamma i samma rum. Finns det något mönster i när och hur beteendet visas? Vad gör hunden innan han rusar upp efter katten, kanske ni kan se varningstecken som att han t.ex. börjar ligga och stirra på katten? Händer det när som helst på dygnet eller mest på kvällen? Om ni lyckas ringa in några varningssignaler kan ni förebygga genom att faktiskt hålla hunden i koppel, dels för att förhindra beteendet men också för att själva känna er tryggare. Att bli arg på hunden när den redan har katten i munnen kan öka aggressiviteten. Det viktiga är att hela tiden göra allt för att förhindra att beteendet alls kan utföras! Försök stimulera hunden mer även inomhus, t.ex. med små sökövningar. ✕

Ingrid Redbo

Docent i etologi

Någon har hittats påkörd på motorvägen, en annan med sina valpsyskon i en kartong, en tredje är räddad från ett av de fasansfulla "dödshägnen". **Ida Kjellin skriver om de oönskade hemlösa rumänska hundarna** och hur de förtjänar en andra chans.

Med passet i tassan

Det känns som att jag känner dem. Diutza, Liana, Nero, Nemo. Varje dag går jag in och läser om dem. De hemlösa hundarna. De finns flera organisationer som jobbar med olika länders hemlösa hundar och ordnar med adoption: Hundrondellen för hundar i Spanien, Hundar utan Hem på Irland, Hundstallet här hemma – men själv har jag fastnat för Hundhjälpens rumänska hundar.

Och jag vet – Rumänien är fruktansvärt fattigt. Det känner vi till nu mer än någonsin då misär tvingar folk

att lämna familj och barn för att tigga på Sveriges gator och torg. Jag känner med människorna också, det går ju att känna solidaritet med djur och människor samtidigt, till skillnad från vad många verkar tro. ("Jag väljer faktiskt alltid människor före djur!" som vissa känner ett behov av att slänga i ansiktet på djurvänner, som om djur i allmänhet är kända för att leva ett glammigt liv i lyx.)

Diutza, Liana, Nero, Nemo... alla hundar presenteras på Hundhjälpens sida med sin egen bakgrundshistoria. De är olika men sorgligt lika – någon har hittats påkörd på motorvägen, en annan med sina valpsyskon i en kartong, en tredje är räddad från ett av de fasansfulla "dödshägnen". Alla är de oönskade.

Min egen hund är en bedlington terrier från kennel. Han fattar (såklart) inte hur bra han har det. Ibland blir jag nästan arg när han rynkar på nosen åt sin dyra mat och vill hålla ett sådant där uppsträckande tal för honom som jag själv fick höra som matkräset barn: "tänk på barnen i Afrika!" fast ett "tänk på hundarna i Rumänien!"

Det finns några meningar som biter sig fast i Hundhjälpens beskrivningar av sina hundar.

En av dem som jämt får mig att bli gråtfärdig är "nu sitter han med passet i tassan..."

Ååhhh! Med passet i tassan! Nu vet jag ju att hundarna inte är medvetna om att det finns andra sätt att leva, att de inte känner till den sortens hundliv med egen familj, soffgos, godis och långpromenader i skogen. Men samtidigt ser jag bara en av de där vovvarna med en liten packad resväska, redo med passet i sin lurviga tass och längtansfulla ögon...

Då och då kommer det böner om hjälp från organisationen. Kan vi tänka oss att bidra med maskmedel? En slant så de kan köpa små plaskpooler till hundarna i den rumänska hettan? Men framför allt ber de oss att ta hand om de hundar som väntat längst. Som Maria. Maria har svart päls, och det finns något som heter "Black dog Syndrome" – med det menas att svarta hundar av någon anledning alltid väljs bort. Maria med sin fina svarta päls sitter med resväskan packad och passet i tassan. Ge henne en envägsbiljett hem till dig! ✕

Ida Kjellin
Manusförfattare och skribent

"Jag känner med människorna också, det går ju att känna solidaritet med djur och människor samtidigt, till skillnad från vad många verkar tro."

Vivara Naturprodukter

Miljövänliga naturprodukter av hög kvalitet till trädgårdens fåglar och djur.

Gratis leverans vid beställning för mer än 800 kr. Vid beställningar under 800 kr tillkommer fraktkostnader på 70 kr.

KANONPRIS

1. Jupiter-Paket med fettpiller

Foderhuset Jupiter med sitt prydliga skiffertak kan fyllas med Fettpiller med insekter (1 kg.), som följer med i detta paket. Det är kolossalt roligt att se på när fåglarna gör riktiga volter för att komma åt godbitarna.

98132 Nu endast

195:-

2. Fettpiller med insekter

18100 500 g 40:-
18103 1000 g 70:-
Från 5 förpackningar 59:-/st.

Täckplåt för fågelholk

Plåt som gör inflygningshålet mindre. Med detta skydd undviker man att hackspettar eller andra fåglar hackar upp inflygningshålet.

94041 Ø 32 mm 15:-
94046 Ø 28 mm 15:-

3. BLOCKPAKET

Detta paket består av foderhuset Moldau och fyra olika energiblock (300 g/st.): original, frön, insekter samt bär. Mycket lämpligt för att ta reda på vad dina gäster föredrar.

98058 Hus + 4 olika energiblock

159:-

BESTSELLER

4. Provpaket Energiblock

Provpaketet innehåller alla åtta 300-gramsvarianterna. På det sättet kan man växla mellan alla de omtyckta smakerna på den här produkten.

98198

159:-

Fågelholk Saba

Hålets diameter är 32 mm
16,5 x 23 x 30 cm
90505 99:-

Dublin Paket

En hållare plus 2 x 330 g jordnötssmör (original och med mjölmask)
98319 Prispomb 69:-

Fettblock med frön

300 g Energiblock med frön
10080 19:-
10 st. och fler 15:-/st.

Snökrokus

Snökrokus (25-pack)
95489 19:-

NY KATALOG

Beställning per telefon 031-40 17 80 eller på www.vivara.se

Här kan du också gratis beställa vår produktkatalog. Alla erbjudanden gäller t.o.m. 15 november 2015.

Hjälp oss bli dubbelt så många - värva en vän!

Tänk om alla ni, nästan 12 000 medlemmar, lyckas värva en varsin ny medlem. Då skulle vi vara dubbelt så många! Många medlemmar ger oss en ökad tyngd och större genomslagskraft i djurskyddsfrågorna. Därför drar vi nu igång en värvarsatsning där vi uppmanar dig som medlem att hjälpa oss att bli fler.

Berätta för din vän, släkting, granne eller kollega om varför du är medlem i Djurskyddet och föreslå att hen också blir det. Berätta om allt fantastiskt arbete som din lokalförening eller som förbundet genomför. Just nu arbetar vi exempelvis för att bibehålla det hotade beteskravet för kor och driver en kampanj för att det inte ska bli tillåtet att fixera grisar. Vi kämpar också för att höja kattens status, bland annat genom att få till en lag om obligatorisk ID-märkning och registrering av katter. Informera också om att alla medlemmar får Tidningen Djurskyddet fyra gånger om året.

Som tack får du som lyckas värva en ny medlem ett gulligt mjukdjur!

När du lyckats värva en person, gör så här:

1. Fyll i den nya medlemmens uppgifter på talongen nedan. Glöm inte att fylla i om personen ska vara direktmedlem i Djurskyddet Sverige eller i en lokalförening.
2. Fyll i dina uppgifter.
3. Klipp av talongen, lägg i ett kuvert och skicka kostnadsfritt till vår svarspostadress:
Djurskyddet Sverige
Svarspost Kundnr 20425761
120 20 Stockholm

När vi fått in din talong kommer den nya medlemmen att få ett inbetalningskort hemskickat och du får det fina mjukdjuret.

Kontakta vår medlemservice

Har du frågor om ditt medlemskap, vill beställa informationsmaterial eller meddela att du har ny adress?

Välkommen att kontakta Djurskyddet Sveriges medlemservice på **08-673 35 11**. Telefontiderna är mån-tors 9-15, fre 9-14.

Du kan också mejla till **info@djurskyddet.se** eller faxa till **08-673 36 66**.

Bella Öberg
Ansvarig,
Medlemservice

Brev skickas till
Djurskyddet Sverige
Virkesvägen 10
120 30 Stockholm

Stöd oss med ett swish!

Nu är det enkelt att bidra till vår verksamhet. Swisha en gåva till oss! Alla gåvor, stora som små, är viktiga.

Vårt Swish-nummer: 9001066

Djurskyddet Sverige är godkända som 90-kontoinnehavare av Svensk Insamlingskontroll. Ett så kallat 90-konto är ett insamlingskonto som har utfärdats av Svensk Insamlingskontroll som sedan kontrollerar hela organisationens verksamhet och ekonomi för att du som givare ska känna trygghet att din gåva används rätt. Vårt 90-konto: 90 01 06-6

Klipp av talongen här, lägg i kuvert och skicka kostnadsfritt till vår svarspostadress.

Jag har värvat en ny medlem!

Nya medlemmens namn och adress:

För- och efternamn:* _____

Gatuadress:* _____

Postnummer:* _____ Ort* _____

Telefon: _____

E-post: _____

Personnummer (ÅÅMMDD-XXXX):* _____

☐ Vill vara direktmedlem i Djurskyddet Sverige (330 kr/år).

☐ Vill vara medlem i lokalföreningen: Djurskyddet _____
Medlemsavgiften varierar mellan föreningarna.

* Obligatoriska uppgifter.

Mitt namn och adress:

För- och efternamn:* _____

Gatuadress:* _____

Postnummer:* _____ Ort* _____

Telefon: _____

E-post: _____

Medlemsnummer: _____

* Obligatoriska uppgifter.

Skicka talongen till:

Djurskyddet Sverige, Svarspost Kundnr 20425761, 120 20 Stockholm

Djurskyddet Sverige där du bor!

Djurskyddet Sverige är ett riksförbund med 53 lokalföreningar över hela landet.

BLEKINGE LÄN

Djurskyddet Karlshamn
Telefon: 0735-08 71 07
djurskyddet@karlshamn.se

Djurskyddet Ronneby
djurskyddet.ronneby@hotmail.com

DALARNAS LÄN

Djurskyddet Dalarna (Rättvik)
Telefon: 0736-73 77 00
rebeccakarlsson@live.se

GÄVLEBORGS LÄN

Djurskyddet Bill & Bull Söderhamm
Telefon: 0764-10 01 01
info@djurskyddetbillochbull.se

Djurskyddet Bollnäs-Ovanåker
Telefon: 0703-02 80 06
djurskydd_bollnas@hotmail.com

Djurskyddet Norra Hälsingland (Bjuråker)
Telefon: 0702-22 31 02
mallan.dragsved@hotmail.com

HALLANDS LÄN

Djurskyddet Norra Halland (Kungsbacka)
Telefon: 0708-77 64 70
info@djurskyddetnorrahalland.se

Djurskyddet Kattfotens Katthem i Halmstad
Telefon: 0701-55 80 08
kattfoten@kattfoten.se

Djurskyddet Varberg
Telefon: 0345-341 50
djurskyddetvarberg@hotmail.se

Halmstadortens Djurskyddsförening
Telefon: 0346-530 68
tomas.erge@telia.com

JÄMTLANDS LÄN

Djurskyddet Jämtlands Län (Östersund)
Telefon: 063-51 33 55
nra.eriksson@telia.com

JÖNKÖPINGS LÄN

Djurskyddet Eksjö
Telefon: 0702-52 82 88
cats@djurskyddet-eksjo.se

KALMAR LÄN

Djurskyddet Kalmar
Telefon: 0480-219 74
kalmar@djurskyddet.se

Djurskyddet Oskarshamn
Telefon: 0491-188 15
oskarshamn@djurskyddet.se

Djurskyddet Västervik
Telefon: 0490 - 305 18
djurskyddetvastervik@gmail.com

KRONOBERGS LÄN

Djurskyddet Kronoberg (Växjö)
Telefon: 0470-203 41
info@djurskyddetkronoberg.se

NORRBOTTENS LÄN

Djurskyddet Norrbotten (Luleå)
Telefon: 0730-32 21 82
jenny.lindback@hotmail.com

SKÅNE LÄN

Djurskyddet Helsingborg
Telefon: 0705-547 00 68
helsingborg@djurskyddet.se

Djurskyddet Kullabygden (Höganäs)
Telefon: 0702-46 80 42
kullabygden@djurskyddet.se

Djurskyddet Landskrona
Telefon: 0738-04 96 44
djurskyddetlandskrona@hotmail.com

Djurskyddet Nordostskåne
Telefon: 0708-11 28 16
nordostskane@djurskyddet.se

Djurskyddet Ängelholm-Bjäre
Telefon: 0761-40 49 00
angelholm-bjare@djurskyddet.se

STOCKHOLMS LÄN

Djurskyddet DOSO
Telefon: 08-765 66 23

Djurvännernas förening i Stockholm
Telefon: 08-755 68 46
ordf@djurvannernastockholm.se

Djurskyddet Kattvärdet Haninge
Telefon: 08-776 16 80
info@kattvarnet.nu

SÖDERMANLANDS LÄN

Djurskyddet Eskilstuna
Telefon: 0704-67 03 36
ordforande@djurskyddet-eskilstuna.se

Djurskyddet Mariefred
Telefon: 0707-77 19 54
susanne.queckfeldt@gmail.com

Djurskyddet Nyköping
Telefon: 0155-21 76 32
katthemmet@finntorpskatthem.se

Djurskyddet Strängnäs
Telefon: 070-880 54 42
strangnas@djurskyddet.se

VÄRMLANDS LÄN

Djurskyddet Filipstad
Telefon: 072-549 38 69
filipstad@djurskyddet.se

Djurskyddet Karlstad
Telefon: 054-53 47 06
kontakt@djurskyddetkarlstad.se

Djurskyddet Kristinehamn
Telefon: 0550-151 55
info@djurskyddetkristinehamn.se

Djurskyddet Säffle-Åmål
saffle-amal@djurskyddet.se

Djurskyddet Sunne
Telefon: 0725-30 73 77
sunne@djurskyddet.se

Djurskyddet Westra Wermland (Arvika)
Telefon: 0722-33 38 10, 0722-33 38 20
westrawermland@djurskyddet.se

VÄSTERBOTTENS LÄN

Djurskyddet Skellefteå
Telefon: 0702-70 03 92
djurskyddetskelleftea@gmail.com

Djurskyddet Västerbotten (Umeå)
Telefon: 090-14 21 11
info@djurskyddetvasterbotten.se

Djurskyddet Åsele Katthem Kurrlyan
Telefon: 0941-109 87
aselekurrlyan@hotmail.com

VÄSTERNORRLANDS LÄN

Djurskyddet Härnösand
Telefon: 0611-128 17
m_elmroth@hotmail.com

Djurskyddet Katthjälpen Sundsvall
Telefon: 0730-44 60 66
info@katthjalpen.se

Djurskyddet Sundsvall
Telefon: 060-56 78 50
djurskydds@hotmail.com

Djurskyddet Ådalen (Sollefteå)
Telefon: 0620-242 67
djurskyddetadalen@hotmail.com

Djurskyddet Örnsköldsvik
Telefon: 0660-25 02 77
oviks_djurskydd@hotmail.com

VÄSTMANLANDS LÄN

Djurskyddet Köping Kattvännerna
Telefon: 0221-289 12
koping@djurskyddet.se

Djurskyddet Västerås Huskatten
Telefon: 021-18 95 98
info@huskatten.com

VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Djurskyddet Bohuslän
Telefon: 0761-17 77 81
info@djurskyddetbohuslan.se

Djurskyddet Skaraborg (Töreboda)
Telefon: 0739-24 26 72
skaraborg@djurskyddet.se

Djurskyddet Skövde katthem
Telefon: 0737-03 70 31
skovdekatthem@hotmail.com

Djurskyddet Uddevalla
Telefon: 0522-51 17 08

ÖREBRO LÄN

Djurskyddet Örebro
Telefon: 070-623 83 38
gorang15@telia.com

ÖSTERGÖTLANDS LÄN

Djurskyddet Fiahemmet i Norrköping
Telefon: 011-31 14 99
fiahemmet@hotmail.com

Djurskyddet Mjölby
Telefon: 0142-36 11 02
djurskyddetmjolby@gmail.com

Djurskyddet Linköping
Telefon: 013-501 65
djurskydd@linkopingsdjurskydd.se

AGERA NU!

När djur far illa

Anmäl

Om du ser eller tror att ett djur far illa ska du göra en anmälan till djurskyddshandläggaren hos din länsstyrelse. Om det är akut och du inte kan nå länsstyrelsen kan du kontakta polisen som är skyldiga att utreda brott mot djurskyddslagen alternativt djurplågeri. Även om det inte är akut kan du kontakta polisen. Om du vill anmäla ett brott eller tipsa polisen, **ring 114 14**. I akut läge (pågående brott) **ring 112**.

En anmälan kan göras anonymt. Länsstyrelsen har skyldighet att utreda anonyma anmälningar till skillnad från polisen.

Vad händer med din anmälan?

Om en djurägare inte sköter sina djur enligt djurskyddslagstiftningen ska länsstyrelsen besluta om föreläggande att åtgärda bristerna, omhändertagande eller i förlängningen djurförbud. Polisen utreder brott mot djurskyddslagen alternativt djurplågeri.

Ge inte upp!

Djurskyddet Sverige tar ofta emot samtal från missnöjda människor som anmält missförhållanden för djur och som känner frustration över att ingenting händer. Vi rekommenderar att ringa ansvarig handläggare för att få uppgifter om ärendets hantering. Handlingarna kan även begäras ut. Oftast finns det en förklaring till varför ärendet tar lång tid.

Foto: iStockphoto

NÄSTA NUMMER

KOMMER 20 NOVEMBER

Foto: Arla

TEMA

Det hotade betet

LÄS FLER NYHETER PÅ TIDNINGEN.DJURSKYDDET.SE

Terese Askerstedt

Förbundsstyrelseledamot

terese.askerstedt@djurskyddet.se

SISTA ORDET

Hänger vi med?

Djurskyddet Sverige har funnits med länge, mer än 100 år. Hur ser då framtiden ut för föreningen? Djurskyddsfrågorna kommer alltid finnas och behovet av att skydda våra djur, men hänger vi som förening med i den utveckling som sker idag? Det är frågor som jag ofta ställer mig. Jag är övertygad om att vi behövs både idag och i morgon.

Vi är den djurskyddsförening som har det bredaste djurskyddsperspektivet av alla i mina ögon. Att både ha en lobbyverksamhet och en praktisk del är ovärderligt i detta sammanhang. Det arbete som vi i lokalföreningarna gör är enormt och går inte att prisa nog. Så många djur som varje år räddas genom lokalföreningarnas försorg är något som behöver belysas mer och lyftas upp i varje sammanhang. Varje djur som räddas och omplaceras är en stor vinst. Att samtidigt arbeta i det stora för att förändra de lagar och regler som idag gäller är också en viktig del i detta, men är vi tillräckligt vassa och tydliga i det vi vill? Har vi tagit tillräcklig ställning i frågor där vi bör vara ledande? Vi måste vara lite kritiska och återblickande kring vårt arbete.

För några år sedan hade vi en kampanj kring ID-märkning av katter som jag anser var väldigt framgångsrik. Alla slöt upp kring kampanjen och arbetade stenhårt. Jag tycker det är dags för en ny sådan kampanj som kan få Djurskyddet Sverige att mobilisera alla de goda krafter som finns runt om i landet. För vi är en kraft som behövs. Vi har ett arbete framför oss kring vision, mål och tydlighet om vi ska fortsätta finnas kvar som den starkaste kraften inom djurskyddsfrågorna, och i det arbetet måste alla goda krafter samlas. Vad ska och vill vi vara i framtiden? Det är vi som ska tas oss dit, inte någon annan. Vi ses hos er! ✖

FOUR FRIENDS®

För en sund katt och hund

Sveriges mest klappade katt
Sören tipsar!

NYHET!

FourFriends kattgodis,
prisivärd belöning i fyra
smarriga sorter.
Finns ute i butik
april-maj 2015.

MERSMAK!
Ny förbättrad smaklighet

Susanne

KATTRÅDGIVARE

FourFriends är framtaget i
samarbete med
kattbeteenderådgivare
Susanne Hellman
Holmström, känd från tv
och radio.

Meri

FODERFRÅGOR?

Meri ger dig experthjälp med
dina foderfrågor.
Välkommen att höra av dig!
Meri Hakkarainen
021-471 72 10
meri@fourfriends.se

- Hej, har du en fluffis?

"Då vill jag tipsa om FourFriends Shiny Coat som innehåller extra mycket omegafettsyror, organiskt zink och biotin för en högblank och lättskött päls. Om din fluffis har bekymmer med hårbollar ska du bjuda katten på FourFriends Adult Chicken, som har ett högre fiberinnehåll som hjälper till genom att underlätta passagen genom matsmältningssystemet."

Nospussar från Sören Fernström

-På katten Sören Fernström egen Facebook-sida
kan du läsa om hans fantastiska arbete för att
hjälpa hemlösa katter.

SMAKUPPLEVELSE • HÖG KÖTTHALT • ALOE VERA